YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
21 päivänä tammikuuta 1999 *

Sisällys

I Kymmenen prosentin korotus komission suorittaman korjauksen määrään, joka koskee tärkkelys- ja sokeripohjaisten tuotteiden käyttämisestä myönnettävään vientitukeen liittyviä menoja ..... I - 80

II Sääntöjenvastaisuuksia elävän karjan viennissä Puolaan koskeva korjaus ..... I - 84

Varainhoitovuoden 1992 määrien huomioon ottaminen varainhoitovuoden 1991 tilien tarkastamisessa ja hyväksymisessä ..... I - 88

Kansallisten viranomaisten velvoitteiden ulottuvuus ja niiden noudattaminen kyseisten vientitukien myöntämisen osalta ..... I - 89

Kieltäytyminen ottamasta EMOTR:sta vastattavaksi menoja sen määrän osalta, joka oli säädetty teuraseläinten vientitueksi ..... I - 100

III Elävän karjan viennissä Lähi-itään tapahtuneista sääntöjenvastaisuuksista johtuva korjaus ..... I - 103

1.1.1986 jälkeen tehdyistä sääntöjenvastaisuuksista johtuva 22 011 281,10 DEM:n suuruinen korjaus ..... I - 104

25 024 493 DEM:n suuruinen korjaus tullivirkailijoiden suorittamien määriä koskevien järjestelyjen perusteella vuosien 1981 ja 1987 välisenä aikana maksetuista vientituista ..... I - 110

9 656 734,74 DEM:n suuruinen korjaus Saksan hallituksen väitetystä viivästymisestä tietojen toimittamisessa tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä . I - 112

IV Korjaus niiden sääntöjenvastaisuuksien vuoksi, jotka koskivat naudanlihan vientiä Libanoniin ..... I - 117

V Naudanlihan vientiin Zimbabween liittyvä korjaus ..... I - 125

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

Asiassa C-54/95,

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos Ernst Röder ja saman ministeriön virkamies Gereon Thiele, D-53107 Bonn,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Klaus-Dieter Borchardt, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii, että Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta varainhoitovuonna 1991 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä 21 päivänä joulukuuta 1994 tehty komission päätös 94/871/EY (EYVL L 352, s. 82) kumotaan siltä osin, kun siinä ei ole hyväksytty 116 633 582,10 Saksan markan (DEM) suuruista summaa EMOTR:sta maksettavaksi,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. J. G. Kapteyn sekä tuomarit G. Hirsch, H. Rangemalm, R. Schintgen ja K. M. Ioannou (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. La Pergola,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Saksan hallituksen, asiamiehenään liittovaltion talousministeriön ylijohtaja Claus-Dieter Quassowski, ja komission, asiamiehenään Klaus-Dieter Borchardt, 5.2.1998 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 2.4.1998 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Saksan liittotasavalta on nostanut EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 2.3.1995 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta varainhoitovuonna 1991 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä 21 päivänä joulukuuta 1994 tehty komission päätös 94/871/EY (EYVL L 352, s. 82; jäljempänä riidanalainen päätös) kumotaan siltä osin kuin siinä ei ole hyväksytty 116 633 582,10 Saksan markan (DEM) suuruista summaa EMOTR:sta maksettavaksi.

2 Kokonaisselvityksessä, joka koskee EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamista ja hyväksymistä varainhoitovuoden 1991 osalta koskevien tarkastusten tuloksia ja joka on liitetty kannekirjelmään, komissio totesi, että Saksan liittotasavallan oli vastattava seuraavista summista:

I 1 031 451,17 DEM:n suuruinen kymmenen prosentin korotus komission suorittaman korjauksen määrään, joka koskee tärkkelys- ja sokeripohjaisten tuotteiden käyttämisestä myönnettävään vientitukeen liittyviä menoja

II 54 275 090,69 DEM:n suuruinen korjaus elävän karjan viennissä Puolaan tapahtuneiden sääntöjenvastaisuuksien vuoksi

III 56 692 508,70 DEM:n suuruinen korjaus elävän karjan viennissä Lähi-itään tapahtuneiden sääntöjenvastaisuuksien vuoksi (Imex-yhtiötä koskeva tapaus)

IV 997 814 DEM:n suuruinen korjaus naudanlihan viennissä Libanoniin tapahtuneiden sääntöjenvastaisuuksien vuoksi (Südfleisch-yhtiötä koskeva tapaus)

V 518 181 DEM:n suuruinen korjaus, joka koskee naudanlihan vientiä Zimbabween (Barfuß-yhtiötä koskeva tapaus)

VI 3 118 563,54 DEM:n suuruinen korjaus niiden sääntöjenvastaisuuksien vuoksi, jotka liittyvät naudanlihan tuottajille maksettavan erityispalkkion myöntämiseen.

3 Saksan liittotasavalta esitti suullisessa käsittelyssä peruuttavansa kanteensa siltä osin kuin se koskee 3 118 563,54 DEM:n suuruista summaa, joka johtuu niistä sääntöjenvastaisuuksista, jotka liittyvät naudanlihan tuottajille maksettavan erityispalkkion myöntämiseen, koska yhteisöjen tuomioistuin on 3.10.1996 antanut tältä osin tuomion asiassa C-41/94, Saksa vastaan komissio (Kok. 1996, s. I-4733).

I Kymmenen prosentin korotus komission suorittaman korjauksen määrään, joka koskee tärkkelys- ja sokeripohjaisten tuotteiden käyttämisestä myönnettävään vientitukeen liittyviä menoja (kokonaisselvityksen 4.4.2.1 ja 4.5.1 kohta)

4 Komissio esittää kokonaisselvityksessään, että tilien tarkastamista ja hyväksymistä varainhoitovuosien 1988—1990 osalta koskevassa menettelyssä suoritettiin rahoitusta koskevia korjauksia niiden Saksan viranomaisten ilmoittamien menojen osalta, jotka koskivat tärkkelys- ja sokeripohjaisten tuotteiden käyttämisestä myönnettävää vientitukea. Nämä korjaukset tehtiin, koska Saksan viranomaiset olivat antaneet tietyille yrityksille luvan hakea tuen myöntämistä varten todistuksia jalostamisen aloittamisen jälkeen eikä sitä ennen, kuten yhteisön asetuksissa edellytetään, ja koska ne olivat tällä tavoin suosineet kyseisiä tuensaajia.

5 Saksan liittotasavalta riitautti yhteisöjen tuomioistuimessa varainhoitovuodelle 1988 tehdyt korjaukset. Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi (asiassa C-54/91, Saksa v. komissio, 22.6.1993 antamallaan tuomiolla, Kok. 1993, s. I-3399) Saksan nostaman kanteen.

6 Komissio kehotti 6.10.1993 päivätyssä teleksissään Saksan viranomaisia muuttamaan menettelyjään yhteisön sääntöjen noudattamiseksi sekä ilmoittamaan EMOTR:n yksiköille näistä muutoksista ja niiden voimaantulon ajankohdasta

viimeistään 31.1.1994 mennessä eli sen määräajan päättymispäivänä, joka oli asetettu jäsenvaltioille täydentävien tietojen antamiseksi komissiolle varainhoitovuotta 1991 koskevan tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta.

7 Kokonaisselvityksessä todetaan seuraavaa:

"Saksan viranomaiset toimittivat jäljennökset vaadittujen muutosten täytäntöönpanoa koskevista kansallisista ohjeista vasta paljon myöhemmin täydentävien tietojen antamiselle 31.1.1994 päättyneen määräajan jälkeen.

Kuten edellisinä varainhoitovuosina, komission yksiköt ehdottavat 5 prosentin kiinteämääräistä korjausta lisättynä 10 prosentin korotuksella menettelyjen muuttamista koskevan viipeen johdosta."

8 Saksan hallitus ei kanteessaan riitauta tehtyä korjausta, vaan ainoastaan siihen tehdyn 10 prosentin korotuksen. Se esittää tältä osin, että ei ole olemassa oikeudellista perustaa, jonka perusteella komissio voisi asettaa tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä tällaisen "lisärangaistuksen" mahdollisesti myöhässä tehdystä tiedonannosta, joka koskee jäsenvaltion toimenpiteitä yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion noudattamiseksi. Jos komissio haluaa asettaa seuraamuksia siitä, että jäsenvaltio on laiminlyönyt yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion täytäntöön panemisen, sen on noudatettava EY:n perustamissopimuksen 171 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä.

9 Tältä osin on korostettava, että komission on tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä tarkastettava jäsenvaltion esittämät tiettyä varainhoitovuotta koskevat tilit. Tätä menettelyä koskee sääntö, jonka mukaan vain yhteisön sääntöjen mukaisesti toteutuneet menot maksetaan yhteisön talousarviosta (ks. asia C-55/91, Italia v. komissio, tuomio 6.10.1993, Kok. 1991, s. I-4813, 67 kohta).

10 Käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole riitautettu sitä, että Saksan liittotasavallan varainhoitovuonna 1991 suorittamat tarkastukset kyseisten vientitukien myöntämisen osalta eivät olleet yhteisön oikeuden mukaisia, eikä myöskään sitä, että Saksan viranomaiset eivät tiedottaneet komissiolle tämän asettamassa määräajassa varainhoitovuoden 1991 tileihin liittyvien täydentävien tietojen toimittamiseksi ainoastakaan toimenpiteestä näiden tarkastusten saattamisesta edellä mainittujen säännösten mukaisiksi.

11 Komissiolla oli siten määräajan päättyessä oikeus tehdä rahoitusta koskeva korjaus, joka olisi sitä paitsi voinut olla 100 prosentin suuruinen näitä tukia koskevien menojen osalta.

12 Tältä osin ei voida käyttää perusteluna sitä, että varainhoitovuosina 1988—1990 komissio sovelsi yhteisöjen tuomioistuimessa nostetun kanteen vuoksi samankaltaisessa tilanteessa ainoastaan 5 prosentin korjausta näihin tukiin liittyviin menoihin. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan nimittäin vaikka komissio on suvainnut sääntöjenvastaisuuksia kohtuussyistä, asianomaisella jäsenvaltiolla ei ole oikeusvarmuuden tai luottamuksensuojan periaatteen perusteella oikeutta vaatia samanlaista suhtautumista sellaisten sääntöjenvastaisuuksien osalta, jotka tapahtuvat seuraavan varainhoitovuoden aikana (ks. em. asia Italia v. komissio, tuomion 67 kohta).

13 Näin ollen se seikka, että komissio on korottanut korjauksen määrää 10 prosentilla, koska Saksan viranomaisten toimenpiteistä ei ollut ilmoitettu säädetyssä määräajassa, ei ole seuraamus eikä rangaistus, kuten liittovaltion hallitus katsoo, vaan se on korjauksen kokonaismäärän, josta tämän jäsenvaltion on vastattava, vahvistamiseen kuuluva toimi.

14 Saksan hallitus katsoo kuitenkin, että käsiteltävänä olevassa asiassa se, että Saksan liittotasavallan toimenpiteistä näiden tarkastusmenettelyjen saattamiseksi yhteisön oikeuden mukaisiksi ei ollut ilmoitettu säädetyssä määräajassa, ei voi

oikeuttaa asetettua korotusta, koska näihin toimenpiteisiin ryhtymisellä vuonna 1993 ei ole mitään vaikutusta tarkastuksiin vuonna 1991, joka oli tarkastamisen ja hyväksymisen kohteena ollut varainhoitovuosi.

15 Saksan hallitus katsoo lisäksi, että tällainen korotus ei ole niiden suuntaviivojen mukainen, jotka komissio laati 3.6.1993 päivätyssä tiedonannossaan rahastokomitealle (asiak. nro VI/216/93), siltä osin kuin ne koskevat EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevaa päätöstä valmisteltaessa suoritettavaa rahoituksellisten seuraamusten laskemista. Näiden suuntaviivojen mukaan, joita sovelletaan varainhoitovuotta 1990 koskevan kokonaisselvityksen laatimisesta lähtien, arviointiperuste rahoitusta koskevan korjauksen toteuttamiseksi ja sitä koskevan määrän vahvistamiseksi on "tarkastusten puutteellisuuksista johtuvan yhteisön varoja koskevan tappioriskin arvioiminen". Saksan liittotasavallan vuonna 1993 suorittamat toimenpiteet eivät voi vaikuttaa taannehtivasti vuonna 1991 suoritettujen tarkastusten sääntöjenmukaisuuteen ja siten vaikuttaa viimeksi mainitun varainhoitovuoden tappioihin.

16 On korostettava, että Saksan hallitus ei näillä väitteillään kiistä sitä, että komissiolla on oikeus ottaa huomioon ne korjaavat toimenpiteet, joihin jäsenvaltio ryhtyi tarkastamisen ja hyväksymisen kohteena olleen varainhoitovuoden jälkeen sen rahoitusta koskevan korjauksen pienentämiseksi, jonka komissio asetti tämän varainhoitovuoden osalta, vaikka näillä toimenpiteillä ei ole minkäänlaista vaikutusta yhteisön varoja koskevaan tappioriskiin tämän varainhoitovuoden osalta. Koska Saksan hallitus katsoo, että komission olisi pitänyt pienentää kokonaiskorjauksen määrää enemmän, se päinvastoin implisiittisesti tunnustaa tämän oikeuden.

17 Komission antamia suuntaviivoja koskevaa väitettä ei näin ollen ole pidettävä merkityksellisenä.

18 Se seikka, että vuoden 1993 toimenpiteillä ei ole mitään vaikutusta varainhoitovuoden 1991 aikana sattuneisiin tappioihin, ei voi muuttaa komission oikeutta vähentää korjauksen määrää velvollisuudeksi, varsinkaan kun kyseinen valtio ei

ole määräajassa ilmoittanut niistä toimenpiteistä, joihin se oli ryhtynyt. Päinvastaisen väitteen hyväksyminen saattaisi yllyttää korjaaviin toimenpiteisiin myöhässä ryhtyneitä jäsenvaltioita laiminlyömään niiden ilmoittamisen komissiolle.

19 Riidanalaisen päätöksen tätä lukua koskeva kanneperuste on siten hylättävä.

II Sääntöjenvastaisuuksia elävän karjan viennissä Puolaan koskeva korjaus (kokonaisselvityksen 6.1.2 kohta)

20 Ne sääntöjenvastaisuudet, joista Saksan liittotasavaltaa arvostellaan, koskevat puhdasrotuisten jalostusnautojen vientiä Puolaan. Tosiseikkojen tapahtumisen ajankohtana sovellettu vientituki oli tämän nautakarjan osalta 98 ecua/100 kg sen ollessa 55,5 ecua/100 kg muun nautakarjan osalta.

21 Kokonaisselvityksessä esitetään tältä osin seuraavat toteamukset:

"EMOTR on tehnyt — — tutkimuksia marraskuussa 1991 ja huhtikuussa 1992 Saksasta peräisin olevien puhdasrotuisten jalostusnautojen — — Puolaan suuntautuvan viennin huomattavan kasvun seurauksena.

Näiden — — toteamusten perusteella on voitu päätellä sellaisen kaupan olemassaolo, jonka kohteena olivat vilpillisesti puhdasrotuisiksi jalostusnaudoiksi ilmoitetut naudat. — —

Pääasiallinen toteamus tältä osin on, että nautakarjan luokitteluun nimekkeeseen, joka koski puhdasrotuisia jalostusnautoja, ei liittynyt mitään takuuta, jonka perusteella olisi voitu katsoa, että viedyt eläimet olivat jalostusnautoja (taloudellisessa mielessä jalostukseen tarkoitettuja):

— polveutumista, jalostusarvoa ja yksilötuloksia koskevien merkintöjen puuttuminen;

— jalostusta koskevan eläinlääketieteellisen analyysin puuttuminen (tai eläinlääketieteelliset tarkastukset teurastusta varten);

— kaupalliset tai muut tiedot, joiden olisi pitänyt antaa aihe vakavan epäilyksen syntymiseen (eläinten ikä, alhainen myyntihinta, tuntemattomat ostajat ym.).

Lisäksi Puolasta helposti saatujen tietojen perusteella on varmistunut, että nämä eläimet oli välittömästi teurastettu tässä maassa. — —

Saksan osalta puhdasrotuisten jalostusnautojen Puolaan suuntautuvaa vientiä koskevan tilaston kehitys on sellainen, että ennen vuotta 1991 tämä kaupankäynti oli lähes olematonta (1989: 374 nautaa, 1990: 166 nautaa). Vuonna 1991 vietiin yli 57 000 nautaa. Kansallisten lainsäädäntötoimenpiteiden jälkeen (18.10.1991) tämä lukumäärä laski melkein välittömästi 9 300 naudan tasolle vuonna 1992 (joista 7 500 ennen huhtikuuta 1992).

Tämän johdosta tämän jäsenvaltion vaatimusta [jolla pyritään siihen, että EMOTR ottaa vastattavakseen toteutuneet menot teuraseläimiä koskevan määrän suuruisina] ei voida ottaa huomioon, sillä kyseinen vienti on kokonaisuudessaan keinottelun luonteista.

Komission yksiköt ovat tehneet seuraavat johtopäätökset:

— —

ii) Saksa on tunnustanut ongelman laajuuden ja täydentänyt lainsäädäntöään 18.10.1991 alkaen. Tämän johdosta lisätarkastus, joka koski tästä päivästä alkaen toteutuneita menoja, paljasti, että ongelma on tämän jälkeen melkein välittömästi lakannut olemasta.

iii) Edellä mainittu huomioon ottaen rahoitusta koskevat korjaukset on laadittu seuraavasti:

— Saksa: varainhoitovuosi 1991: DEM 56 542 011,69
varainhoitovuosi 1992:

kyseiset menot DEM 15 694 754,87

hyväksytyt menot
huomioon ottaen kansalliseen
lakiin 18.10.1991 tehty muutos

DEM 12 974 820,87

DEM 2 719 934,00

KOKONAISSUMMA DEM 59 261 945,69

— todetut ja EMOTR:
ille ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet
(art. 3 nro DE/92/001/B ja
nro DE/92/002/B) DEM 4 986 855,00

kohta — — : Korjauksen määrä DEM 54 275 090,69".

22 Asiassa annetusta selvityksestä käy ilmi, että komissio on 24.6.1992 päivätyssä, Saksan hallitukselle osoitetussa kirjeessään, johon viimeksi mainittu vastasi 23.10.1992 päivätyllä kirjeellään, selittänyt, että sen sijaan, että Saksan viranomaiset tyytyivät T 5 -valvontakappaleen esittämiseen ja tuottajajärjestöjen antamiin polveutumis- ja jalostustodistuksiin, joissa ei ollut mainintaa eläinten yksilösuorituksista, jalostusarvosta tai polveutumisesta (paitsi muutamassa tapauksessa merkintä siittäjästä), niiden olisi pitänyt tarkastaa vietyjen eläinten erityinen käyttö jalostukseen ja vaatia sellaisten polveutumistodistusten esittämistä, joissa esitetään täydellisenä, eli kahden sukupolven osalta, eläinten polveutuminen sekä niiden yksilösuoritukset ja jalostusarvon arviointi.

23 Nämä velvoitteet johtuvat siitä, että eläimet on määritelty jalostusnaudoiksi tukien alalla käytetyn nimikkeistön mukaisesti, maataloustuotteiden vientitukien järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3665/87 (EYVL L 351, s. 1) 5 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan mukaisesti, ja puhdasrotuisten jalostusnautojen vientitukien myöntämisestä 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1544/79 (EYVL L 187, s. 8) 1 artiklan mukaisesti, luettuna yhdessä puhdasrotuisista jalostusnaudoista 25 päivänä heinäkuuta 1977 annetun neuvoston direktiivin 77/504/ETY (EYVL L 206, s. 8) 1 ja 6 artiklan kanssa.

24 Komissio täsmensi edellä mainitussa 24.6.1992 päivätyssä kirjeessä lisäksi, että sen väitteen, jonka mukaan vietyjä eläimiä ei ollut tarkoitettu jalostukseen, vahvistaisi myös se seikka, että näissä eläimissä oli todettu valkoveritauti.

25 Asianosaisten esittämät oikeudelliset perusteet ja perustelut liittyvät kolmeen kysymykseen, jotka koskevat varainhoitovuoden 1992 määrien huomioon ottamista varainhoitovuoden 1991 tilien tarkastamisessa ja hyväksymisessä, kansallisten viranomaisten velvoitteiden ulottuvuutta ja niiden noudattamista kyseisten

vientitukien myöntämisen osalta ja sitä, että EMOTR ei ottanut vastattavakseen toteutuneita menoja sen määrän osalta, joka oli säädetty teuraseläinten vientitueksi.

Varainhoitovuoden 1992 määrien huomioon ottaminen varainhoitovuoden 1991 tilien tarkastamisessa ja hyväksymisessä

26 Saksan hallitus väittää vastineessaan, että komission tekemä korjaus on lainvastainen siltä osin kuin varainhoitovuoden 1991 tilien tarkastamiseen ja hyväksymiseen sisältyy varainhoitovuoden 1992 määriä. Myöhempien varainhoitovuosien määriä voidaan korjata vain seuraavien vuosien tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä, koska yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 21 päivänä huhtikuuta 1970 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 729/70 (EYVL L 94, s. 13) ei säädetä mahdollisuudesta ennakoida tulevia määriä. Lisäksi molempia varainhoitovuosia koskevat määrät ovat epätäsmällisiä.

27 Komissio esittää, että tämä kanneperuste on esitetty myöhässä eli että se olisi jätettävä tutkimatta.

28 Ensimmäiseksi on huomautettava, että yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdan mukaan asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin.

29 Seuraavaksi on huomautettava, että varainhoitovuoden 1992 määrien huomioon ottaminen varainhoitovuoden 1991 tilien tarkastamisessa ja hyväksymisessä oli mainittu jo kokonaisselvityksessä.

30 Tämän vuoksi Saksan hallitus olisi voinut esittää tämän kanneperusteen jo kanteessaan, minkä se laiminlöi.

31 Tämä kanneperuste on siten jätettävä tutkimatta.

Kansallisten viranomaisten velvoitteiden ulottuvuus ja niiden noudattaminen kyseisten vientitukien myöntämisen osalta

32 Saksan hallitus esittää ensin, että vakavat ja perustellut epäilykset eivät tue yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä edellytetyllä tavalla komission väitettä, jonka mukaan suurin osa viedyistä eläimistä on teurastettu välittömästi Puolassa, mikä todistaa, että ne olivat tosiasiassa teuraseläimiä. Komissio ei myöskään ole esittänyt näyttöä eläinten valkoveritautia koskevasta väitteestään. Komissio ei ole esittänyt minkäänlaista asiakirjaa, jossa todettaisiin, että niitä puhdasrotuisten jalostusnautojen tuontia koskevia ankaria terveystarkastuksia Puolassa, joihin sisältyvät myös hyväksytyn eläinlääkärin antaman todistuksen esittäminen, ei olisi sovellettu riidanalaisiin tuonteihin.

33 Komissio kiistää nämä väitteet ja tuo esiin muun muassa seuraavat seikat: a) puhdasrotuisten jalostusnautojen Saksasta Puolaan kohdistuvan viennin salamannopea kasvu vuonna 1991; b) Puolan maatalouden vaikeasta tilanteesta johtunut Puolan markkinoiden kyvyttömyys luoda kysyntää näin suurta määrää jalostusnautoja kohtaan tuona ajankohtana, minkä vahvistavat Puolan eläinlääkinnällisen laitoksen johtaja Maleszewskin lausunnot, joiden mukaan Puola oli tuolloin muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta tuonut vain teuraseläimiä ja c) liittovaltion elintarvike-, maatalous- ja metsäministeriön 12.11.1991 päivätty kirje, jossa todetaan muun muassa, että "eläimet täyttävät vain teuraseläimiä

koskevat eläinlääketieteelliset edellytykset eivätkä niitä ankarampia vaatimuksia, jotka koskevat jalostuseläimiä, koska valkoveritautia ei ollut suljettu niiden osalta pois".

34 Saksan hallitus vastaa, että viennin kasvu johtui pääasiassa Saksan liittotasavallan jälleenyhdistymisen jälkeisestä erityisestä tilanteesta uusissa osavaltioissa, koska yhdistyminen oli aiheuttanut lukuisten maatalousosuuskuntien hajoamisen, mikä puolestaan aikaansai eläinten myynnin ja viennin.

35 Tältä osin on muistettava, että silloin kun komissio kieltäytyy hyväksymästä EMOTR:sta maksettavaksi tiettyjä menoja sillä perusteella, että ne ovat aiheutuneet jäsenvaltion vastattavasta yhteisön lainsäädännön rikkomisesta, komission ei tarvitse näyttää tyhjentävästi jäsenvaltioiden antamien tietojen sääntöjenvastaisuutta, vaan sen on esitettävä näyttö vakavasta ja perustellusta epäilyksestä kansallisten viranomaisten esittämien lukujen suhteen. Komission näyttövaatimuksen keventäminen johtuu siitä, että jäsenvaltion on helpoin kerätä ja tarkistaa EMOTR:n tilien tarkastamiseksi ja hyväksymiseksi tarvittavat tiedot ja sen on siten esitettävä yksityiskohtaisempi ja täydellisempi näyttö näiden lukujen todenperäisyydestä ja tarvittaessa komission laskelmien paikkansapitämättömyydestä (ks. asia C-48/91, Alankomaat v. komissio, tuomio 10.11.1993, Kok. 1993, s. I-5611, 16 ja 17 kohta).

36 Seuraavaksi on todettava, että jalostuskarjan Saksasta Puolaan suuntautuvan viennin räjähdysmäinen kasvu, jonka määrä nousi 166 eläimestä (vuonna 1990) 57 366 eläimeen (vuonna 1991) ja putosi Saksan lainsäädännön täydentämisen jälkeen nopeasti 9 300 eläimen tasolle vuonna 1992 (joista 7 500 ennen huhtikuuta 1992), on seikka, joka voi vakuuttavan selityksen puuttuessa aiheuttaa vakavan ja perustellun epäilyksen viedyn nautakarjan laadusta. Saksan liittota-

savallan väitettä, jonka mukaan kasvu olisi aiheutunut Saksojen yhdistymistä seuranneesta lukuisten maatalousosuuskuntien hajoamisesta uusissa osavaltioissa, ei ole tuettu tarkoilla määriä koskevilla tiedoilla. Saksan hallitus ei myöskään ole näyttänyt, että Puolassa olisi sen maatalouden vaikeasta tilanteesta huolimatta ollut markkinoita näin suurelle määrälle jalostusnautoja kyseisenä ajankohtana.

37 Lisäksi Saksan hallitus ei ole kumonnut edellä mainittua liittovaltion elintarvike-, maatalous- ja metsäministeriön 12.11.1991 päivätyn kirjeen sisältöä eikä Puolan eläinlääkinnällisen laitoksen johtajan yllämainittuja lausuntoja, joiden mukaan viedyt eläimet täyttävät vain teuraseläimiä koskevat eläinlääketieteelliset vaatimukset, niiden osalta ei ollut poissuljettu valkoveritautia ja ne oli muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta tuotu Puolaan teuraseläiminä.

38 Tämä kanneperuste on näin ollen hylättävä.

39 Saksan hallitus kiistää seuraavaksi komission toteamuksen, jonka mukaan kansallisilla viranomaisilla oli yhteisön oikeuden perusteella velvollisuus vaatia kyseisten nautojen erityiskäyttöä jalostukseen koskevaa näyttöä ennen haettujen vientitukien maksamista. Sen mukaan yhteisön oikeuteen ei tuona ajankohtana sisältynyt tällaista velvollisuutta.

40 Saksan hallituksen mukaan komission esittämää, asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 1 kohtaa ei voida soveltaa, koska kumpikaan siinä mainituista tilanteista ei toteudu. Koska Puolaan tarkoitetut naudat oli tuotu sinne ja saatettu markkinoille, tavaran tosiasiallisesta määräpaikasta ei ollut epäilyksiä, eikä vaaraa

ollut myöskään niiden tuomisesta jälleen yhteisöön huolimatta siitä, että vuonna 1991 näitä eläimiä koskevat yhteisön tuontitullit oli vahvistettu 0 ecuksi Saksan liittotasavallan soveltamien ankarien tarkastusten vuoksi.

41 On todettava, että päinvastoin kuin mitä Saksan hallitus esittää, sen kiistämä velvollisuus perustuu useaan yhteisön säännökseen.

42 Ensinnäkin ainut seikka, joka erottaa tukien alalla käytettävän nimikkeistön mukaisesti puhdasrotuiseksi jalostusnaudaksi määritellyn eläimen, jota koskeva vientituki oli tuona ajankohtana 98 ecua/100 kg, muista naudoista, joita koskeva tuki oli 55,5 ecua/100 kg, on sen erityiskäyttö jalostukseen. Tämän johdosta tämä erityiskäyttö on ainut tekijä, joka oikeuttaa korkeampaan vientitukeen. Tämän tekijän olemassaolo on siten vastaavan tuen myöntämiseksi ehdottomasti tarkastettava.

43 Asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Vaihtelevan tai vaihtelemattoman tuen maksaminen edellyttää tuotteen yhteisön tullialueelta viennin lisäksi sitä, että tuote, jollei se ole tuhoutunut kuljetuksen aikana ylivoimaisen esteen vuoksi, on tuotu kolmanteen maahan tai tarvittaessa tiettyyn kolmanteen maahan — —

a) kun tuotteen tosiasiallisesta määräpaikasta on vakavia epäilyksiä

tai

b) kun tuote voidaan jälleen tuoda yhteisöön, koska vietyyn tuotteeseen sovellettava tuki ja vastaavaan tuotteeseen sovellettavat tuontitullit ovat erisuuruisia vienti-ilmoituksen hyväksymispäivänä.

— —."

44 Tämän artiklan a alakohdassa kuvatun tilanteen osalta on totta, että säännöksen sanamuodon perusteella voitaisiin käsite "määräpaikka" ensi näkemältä ymmärtää ainoastaan maantieteellisessä merkityksessä, mikä tarkoittaisi, että tätä säännöstä sovelletaan vain kun kyseessä on petos, joka koskee viedyn tuotteen alueellista määräpaikkaa.

45 Tämä tulkinta olisi kuitenkin asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 1 kohdan tavoitteen vastaista, joka sen neljännen perustelukappaleen mukaan on nimenomaisesti tukiin liittyvien väärinkäytösten välttäminen. Tukien tarkoituksena on sen eron kattaminen, joka vallitsee kyseisen tuotteen korkeamman yhteisön sisäisen hinnan ja sen alhaisemman, vientimaan markkinoilla saatavan hinnan välillä. Tuote, jonka hinta ja tuen määrä riippuu sen käytön laadullisista ominaisuuksista, saattaa aiheuttaa väärinkäytöksiä, silloin kun sen tosiasiallinen käyttö, eli sen todellinen määräpaikka * käsitteen toiminnallisessa merkityksessä ei vastaa tuotteen varsinaista erityiskäyttöä, jota varten tukea on haettu. Tästä seuraa, että asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 1 kohdassa esiintyvä käsite "määräpaikka" on ymmärrettävä ei pelkästään sen maantieteellisessä, vaan myös toiminnallisessa merkityksessä.

* Säädöksen ranskankielinen termi "destination" (saksaksi Bestimmung), joka merkitsee myös (toiminnallista) tarkoitusta, on suomennettu (maantieteellisellä) ilmaisulla "määräpaikka".

46 Asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun tilanteen osalta on tärkeää korostaa, että se koskee riskiä, joka liittyy viedyn tuotteen tuomiseen jälleen yhteisöön, ilman että siinä lisäksi vaadittaisiin tämän riskin tosiasiallista toteutumista.

47 Edellä esitetyn johdosta on todettava, että käsiteltävänä olevassa asiassa on kyseessä sekä asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa että sen b alakohdassa kuvailtu tilanne. Ottaen huomioon Saksasta peräisin olevien puhdasrotuisten jalostusnautojen Puolaan suuntautuvan viennin huomattava kasvu, vietyjen eläinten tosiasiallisesta määräpaikasta oli olemassa vakavia epäilyksiä. Puhdasrotuisiin jalostusnautoihin vuonna 1991 sovellettavan vientituen määrän (98 ecua/100 kg) ja tähän tuotteeseen sovelletun tuontitullin määrän (0 ecua) välisestä erosta johtuen riski vietyjen eläinten tuomisesta jälleen yhteisöön oli olemassa huolimatta Saksan liittotasavallan soveltamien tarkastusten ankaruudesta näiden eläinten tuonnin yhteydessä.

48 Näin ollen Saksan viranomaisten velvollisuutena oli asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 1 kohdan nojalla tarkastaa, että kyseiset eläimet vietiin Puolaan puhdasrotuisina jalostusnautoina. Niiden olisi siten pitänyt vaatia viennin yhteydessä näyttöä näiden eläinten erityiskäytöstä.

49 Saksan viranomaisten velvollisuus tarkastaa kyseisten eläinten erityiskäyttö jalostukseen johtuu myös asetuksen N:o 3665/87 13 artiklasta, jonka mukaan "tukea ei myönnetä tuotteille, jotka eivät ole laadultaan virheettömiä, aitoja ja myyntikelpoisia — — ". Puhdasrotuiseksi jalostusnaudaksi määriteltyä eläintä ei voida pitää laadultaan aitona ja myyntikelpoisena, jos sillä ei ole niitä ominaisuuksia, joiden perusteella voidaan varmistua sen kyvystä tulla käytetyksi erityisesti jalostukseen.

50 Saksan hallitus väittää sitä vastoin, että komission olisi pitänyt puuttua asiaan ja ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin puhdasrotuisten jalostusnautojen vientiä koskevan ongelman ratkaisemiseksi. Komissio ei varsinkaan kehottanut Saksan liittotasavaltaa soveltamaan asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 1 kohtaa, kuten tämän säännöksen 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, jonka mukaan "kun tuotteen tosiasiallisesta määräpaikasta on vakavia epäilyksiä, komissio voi vaatia, että jäsenvaltiot soveltavat 1 kohdan säännöksiä".

51 Tältä osin on korostettava, että asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot toteuttavat kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti toimenpiteet, jotka ovat tarpeen EMOTR:sta rahoitettavien toimien tosiasiallisen toteuttamisen ja niiden asianmukaisuuden varmistamiseksi. Asetuksen N:o 729/70 kahdeksannen perustelukappaleen mukaan "jäsenvaltioiden omasta aloitteestaan tekemien ja edelleen olennaisen tärkeiden tarkastusten täydentämiseksi" on syytä säätää "komission virkamiesten tekemistä tarkastuksista sekä näiden käytössä olevasta mahdollisuudesta kääntyä jäsenvaltioiden puoleen". Tästä seuraa, että jäsenvaltioilla on velvollisuutensa EMOTR:n rahoittamien toimien sääntöjenmukaisuuden osalta huolimatta komission toteuttamista toimista.

52 Tämä tehtävänjako ilmenee myös asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 2 kohdan toisesta alakohdasta, jossa ei tämän lisäksi säädetä komission velvollisuudesta vaan ainoastaan sille kuuluvasta mahdollisuudesta. Tämän mahdollisuuden käyttämättä jättäminen ei voi olla perusteluna sille, että jäsenvaltio laiminlyö omat, asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 1 kohdasta johtuvat velvoitteensa.

53 Saksan hallituksen tämä väite on siten hylättävä.

54 Saksan hallitus riitauttaa vielä komission toteamuksen, jonka mukaan Saksan viranomaiset olisivat laiminlyöneet velvollisuutensa vaatia sellaisten polveutu-

mistodistusten esittämistä, joissa osoitetaan eläinten polveutuminen kahden sukupolven osalta sekä niiden yksilösuoritukset ja jalostusarvon arviointi, sen tarkastamiseksi, että vietyjä eläimiä voidaan erityisesti käyttää jalostukseen, sekä siten sen varmistamiseksi, että ne ovat laadultaan aitoja ja myyntikelpoisia.

55 Saksan hallitus esittää tältä osin, että kyseisenä ajankohtana ei ollut olemassa yhteisön oikeuden säädöstä, jonka mukaan kansallisten viranomaisten suorittama vietävien eläinten laadun tarkastus olisi edellyttänyt komission vaatimia todistuksia, koska komissio ei ollut vielä käyttänyt sille direktiivin 77/504/ETY 6 artiklassa säädettyä mahdollisuutta asettaa jäsenvaltioille määritellyt ja yhtenäiset arviointiperusteet näiden todistusten esittämisestä ja sisällöstä. Tällaisista toimenpiteistä säädettiin vasta kolmansista maista peräisin olevien puhdasrotuisten jalostusnautojen tuonnista ja vientitukien myöntämisestä sekä asetuksen (ETY) N:o 1544/79 kumoamisesta 7 päivänä elokuuta 1992 annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 2342/92 (EYVL L 227, s. 12), joka annettiin riidanalaisten tosiseikkojen tapahtumisen jälkeen.

56 Saksan hallituksen mielestä Saksan liittotasavaltaa ei näin ollen voida arvostella kansallisten polveutumistodistusten hyväksymisestä todisteeksi siitä, että eläimet olivat puhdasrotuisia jalostusnautoja. Joka tapauksessa ottaen huomioon, että kun direktiivin 77/504/ETY 1 artiklan mukaan eläin katsotaan puhdasrotuiseksi jalostusnaudaksi, jos se on merkittävissä kantakirjaan, vaikka ei ole tarpeen, että se on sinne merkitty, polveutumistodistusten laatiminen tai esittäminen jälkeenpäin riittäisi, jotta eläin voidaan katsoa puhdasrotuiseksi.

57 Komissio vastaa, että velvollisuus esittää polveutumistodistukset, joissa osoitetaan eläinten syntyperä, yksilösuoritukset ja jalostusarvon arviointi, johtuvat asetuksen N:o 1544/79 1 artiklasta, luettuna yhdessä direktiivin 77/504/ETY 1 ja 6 artiklan kanssa. Vuoden 1992 elokuussa annetussa asetuksessa N:o 2342/92 ainoastaan täsmennetään asetuksen N:o 1544/79 ja direktiivin 77/504/ETY

perusteella jo vallinnut oikeudellinen tila niiden epäilysten hälventämiseksi, joita jäsenmaissa on voinut olla puhdasrotuisten jalostusnautojen vientiä koskevien tarkastusten ulottuvuudesta ja sisällöstä.

58 Komission mukaan kansallisten viranomaisten suorittama vietävien eläinten laadun aitouden ja myyntikelpoisuuden arvioiminen käsittää kaksivaiheisen tutkimuksen. Ensimmäisessä vaiheessa kansallisten viranomaisten on varmistettava, että viedyt eläimet vastaavat vienti-ilmoituksessa esitettyjä tietoja; toisessa vaiheessa niiden on tarkastettava niiden ominaisuuksien perusteella, joista puhdasrotuisen jalostusnaudan taloudellinen arvo koostuu, ovatko tosiasiassa viedyt eläimet laadultaan aitoja ja myyntikelpoisia. Se, että direktiivin 77/504/ETY 1 artiklassa vaaditaan ainoastaan, että eläin on merkittävissä kantakirjaan, on merkityksellistä vain sen toteamiseksi tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa, että vienti-ilmoituksessa olevat ja tosiasiassa viedyt eläimet ovat samoja. Sen jälkeen kun tämä on todettu, tutkimuksen toiseen vaiheeseen sisältyy välttämättä yksilösuoritusten ja jalostusarvoon liittyvien tietojen tarkastus, sillä nautojen jalostukseen käyttämistä koskeva arvo, ja siten niiden taloudellinen arvo voidaan määritellä vain näiden tekijöiden perusteella.

59 Tältä osin on muistettava, että asetuksen N:o 1544/79 1 artiklan mukaan "nautaeläimiä on pidettävä yhteisen tullitariffin alanimekkeeseen 01.02. A I kuuluvina puhdasrotuisina jalostusnautoina, jos ne ovat neuvoston 25.7.1977 antaman direktiivin 77/504/ETY 1 artiklassa esitetyn määritelmän mukaisia".

60 Direktiivin 77/504/ETY 1 artiklan a alakohdan mukaan puhdasrotuisella jalostusnaudalla tarkoitetaan "nautaeläintä, jonka vanhemmat ja isovanhemmat on merkitty tai rekisteröity saman rodun kantakirjaan ja joka itse on joko merkitty tai rekisteröity ja merkittävissä kantakirjaan".

61 Saman direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetään lisäksi, että yhteisön toimielimet määrittelevät

"— nautaeläimen yksilötulosten seurannan ja jalostusarvon arvioinnin menetelmät;

— —

— perusteet kantakirjoihin merkitsemiselle;

— tiedot, jotka on esitettävä polveutumistodistuksessa".

62 Direktiivin 77/504/ETY 1 artiklan a alakohdasta ja 6 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että polveutuminen kahden sukupolven ajalta, yksilötulosten seuranta ja jalostusarvon arviointi sekä polveutumistodistusten laatiminen ovat kaikki tekijöitä, joiden tarkoituksena on taata se, että kyseisellä eläimellä on puhdasrotuiselle jalostusnaudalle kuuluvat ominaisuudet.

63 On lisättävä, että komissio on jäsenvaltioiden välisen kaupan osalta tehnyt direktiivin 77/504/ETY 6 artiklan 1 kohdan perusteella puhdasrotuisten jalostusnautojen yksilötuloksen seurantamenetelmistä ja jalostusarvon arviointimenetelmistä 11 päivänä maaliskuuta 1986 päätöksen 86/130/ETY (EYVL L 101, s. 37) sekä puhdasrotuisten jalostusnautojen polveutumistodistusten malleista ja todistuksiin merkittävistä tiedoista 29 päivänä heinäkuuta 1986 päätöksen 86/404/ETY (EYVL L 233, s. 19).

64 Viimeksi mainitun päätöksen 1 artiklan 2 kohdassa luetellaan tietoina, jotka on ilmaistava polveutumistodistuksessa, "yksilötestien tulokset ja jalostusarvon arvioinnista saadut tulokset eläimestä, sen vanhemmista ja isovanhemmista". Vaikka mallin mukaisen polveutumistodistuksen käyttäminen ei ole pakollista, tämä mahdollisuus on olemassa, sillä päätöksen 86/404/ETY kolmannen perustelukappaleen mukaan "todistus voi olla tarpeeton edellyttäen, että tässä päätöksessä mainitut tiedot käyvät ilmi oheen liitetystä aineistosta, jossa viitataan yhteisön sisäiseen kauppaan tulevaan puhdasrotuiseen jalostusnautaan".

65 Edellä esitystä seuraa, että kyseisenä ajankohtana voimassa olleessa yhteisön oikeudessa Saksan viranomaisille tarjottiin riittävät tiedot tavasta, jonka mukaisesti niiden piti tarkastaa, että Puolaan viedyt eläimet oli tosiasiassa tarkoitettu jalostukseen, vaikka yhteisön toimielimet eivät tuona ajankohtana vielä olleet antaneet säädöstä, jossa olisi muodollisesti ja nimenomaisesti säädetty ne näyttöä koskevat muodollisuudet, joita tarkastus edellytti niiden puhdasrotuisten jalostusnautojen osalta, jotka oli tarkoitettu vientiin kolmansiin maihin.

66 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 1 kohdassa, joka on yksi ilmaus EY:n perustamissopimuksen 5 artiklassa jäsenvaltioille asetetuista velvollisuuksista, säädetään jäsenvaltioiden yleisestä velvollisuudesta ryhtyä tarpeellisiin toimiin EMOTR:sta rahoitettavien toimien tosiasiallisen toteuttamisen ja niiden asianmukaisuuden varmistamiseksi, vaikka tietyssä yhteisön säädöksessä ei nimenomaisesti säädetä kyseeseen tulevista tarkastustoimista (ks. asia C-2/93, Exportslachterijen van Oordegem, tuomio 2.6.1994, Kok. 1994, s. I-2283, 17 ja 18 kohta).

67 Siten Saksan hallituksen kanneperuste sellaisten yhteisön säännösten puuttumisesta, joiden mukaan vietävien eläinten laadun valvonta edellytti komission vaatiman näytön esittämistä, on hylättävä.

68 Edellä esitettyjen toteamusten nojalla on myös hylättävä Saksan hallituksen väite, jonka mukaan koska komissio ei ollut ryhtynyt toimenpiteisiin jalostuskarjan Puolaan suuntautunutta vientiä koskevan ongelman ratkaisemiseksi, se ei ollut täyttänyt asetuksen N:o 729/70 mukaista täydentävää tehtäväänsä ja se on siten laiminlyönyt EY:n perustamissopimuksen 5 artiklasta johtuvan lojaalia yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa koskevan velvoitteensa.

Kieltäytyminen ottamasta EMOTR:sta vastattavaksi menoja sen määrän osalta, joka oli säädetty teuraseläinten vientitueksi

69 Saksan hallitus riitauttaa toissijaisesti komission toteamuksen, jonka mukaan EMOTR:n ei pitänyt ottaa vastattavakseen Saksan liittotasavallan toteuttamia menoja tukien maksamiseksi sen määrän osalta, joka oli säädetty teurasnautojen vientitueksi, koska kyseinen vienti oli kokonaisuudessaan keinottelun luonteista, sillä se tapahtui korkeamman vientituen saamiseksi. Saksan hallitus esittää tältä osin, että koska jäsenvaltiot eivät voi vaikuttaa siihen, minkä määräiseksi tuki vahvistetaan, ne eivät myöskään voi kantaa taloudellista vastuuta tämän vahvistamisen seurauksena tapahtuneesta viennistä.

70 Komissio vastaa, että Saksan hallitus on ymmärtänyt väärin sen viittauksen merkityksen, jonka komissio teki riidanalaisen viennin keinottelun luonteeseen. Komission kieltäytyminen selittyy sillä, että kun tuki otetaan vastattavaksi viennistä, joka on toteutettu sääntöjen mukaisesti, tämä ei mitenkään liity tarkastamis- ja hyväksymismenettelyyn, koska tässä menettelyssä ei lasketa voittoja eikä tappioita, vaan se perustuu ainoastaan yhteisön oikeuden soveltamista koskevaan valvontaan. Jotta tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä voitaisiin saada tukea tosiasiassa viedyille teurasnaudoille, olisi pitänyt vaatia jälkeenpäin sellaisen uuden tulliselvityksen laatimista, joka olisi koskenut teuraskarjan

vientiä yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 78 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

71 Asetuksen N:o 2913/92 78 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos ilmoituksen tarkastus tai jälkitarkastus osoittaa, että kyseistä tullimenettelyä koskevia säännöksiä on sovellettu virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella, tulliviranomaisten on mahdollisesti annettujen säännösten mukaisesti toteutettava tilanteen korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet käytettävissään olevat uudet tiedot huomioon ottaen."

72 Saksan hallitus vastaa, että asetuksen N:o 2913/92 78 artiklassa ei vaadita uuden tulli-ilmoituksen laatimista. Tässä säännöksessä osoitetaan ainoastaan, että tulliviranomaisten on toteutettava tarpeelliset toimet, jos tulli-ilmoituksen jälkitarkastus osoittaa, että kyseistä tullimenettelyä koskevia säännöksiä on sovellettu virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

73 Komissio vastaa, että viittaus asetuksen N:o 2913/92 78 artiklan 3 kohtaan ainoastaan osoittaa menettelyn, jolla tulli-ilmoitusta voidaan korjata jälkeenpäin. Käsiteltävänä olevassa asiassa on kiistatonta, että todisteita eläinten viennistä Puolaan (kuljetusasiakirjat ja puolalaiset tulliasiakirjat) ei ole esitetty. Tämän vuoksi ei voida ottaa vastattavaksi sitä tukien määrää, joka olisi pitänyt maksaa teuraseläinten viennistä.

74 Tältä osin on korostettava, että asetuksen N:o 729/70 2 artiklan 1 kohdan mukaan "yhteisön sääntöjen mukaisesti maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä myönnetyt vientituet viennille kolmansiin maihin rahoitetaan — — ".

75 Kansallisten viranomaisten maksamaa vientitukea ei voida katsoa suoritetun yhteisön sääntöjen mukaisesti, kun tosiasiassa viety tuote ei viejän toiminnan johdosta vastaa ilmoitettua tuotetta.

76 Saksan hallitus ei tämän kanneperusteen osalta kiistä sitä, että viejät ovat korkeammasta vientituesta hyötyäkseen tietoisesti ilmoittaneet vietyjen eläinten olevan puhdasrotuisia jalostusnautoja, vaikka ne olivat todellisuudessa teuraseläimiä.

77 Tämän johdosta maksujen ottaminen vastattavaksi siihen määrään asti, joka oli säädetty teurasnautojen vientiin, olisi mahdollista vain, jos puhdasrotuisiin jalostusnautoihin liittyvät tulli-ilmoitukset korjattaisiin jälkikäteen sellaisten asiakirjojen esittämisen perusteella, joita yhteisön lainsäädännössä edellytetään teuraseläinten vientiä varten (eläinlääkärin todistukset ja puolalaiset tulliasiakirjat, ym.).

78 Komissio on väittänyt, että tällaista tulli-ilmoitusten korjaamista ei ollut suoritettu, eikä Saksan hallitus ole kiistänyt tätä.

79 Komissio on näin ollen perustellusti kieltäytynyt siitä, että EMOTR ottaisi vastattavakseen menot siihen määrään asti, joka on säädetty teuraseläimiä varten.

80 Tämä kanneperuste on siten myös hylättävä.

III Elävän karjan viennissä Lähi-itään tapahtuneista sääntöjenvastaisuuksista johtuva korjaus (Imex-yhtiötä koskeva tapaus — kokonaisselvityksen 6.2.2 kohta)

81 Asiassa saadusta selvityksestä käy ilmi, että riidanalainen, yhteensä 56 692 508,70 DEM:n määräinen korjaus johtuu kolmen summan yhteenlaskusta, jotka koskevat vastaavasti kolmea eri tosiseikastoa mutta jotka kaikki liittyvät Imex-yhtiötä koskevan asian moninaisiin osatekijöihin yhtiön vilpillisen toiminnan koskiessa vuosien 1981 ja 1987 välistä ajanjaksoa.

82 Komissio on kieltäytynyt kirjaamasta yhteisön talousarvioon erityisesti: a) 22 011 281,10 DEM:n suuruisen korjauksen, joka johtuu 1.1.1986 jälkeen tehdyistä sääntöjenvastaisuuksista; b) 25 024 493 DEM:n suuruisen korjauksen tullivirkailijoiden suorittamien määriä koskeneiden järjestelyjen perusteella vuosien 1981 ja 1987 välisenä aikana maksetuista vientituista ja c) 9 656 734,74 DEM:n suuruisen korjauksen, joka liittyy Saksan hallituksen väitettyyn viivästyneeseen tietojen toimittamiseen tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyssä.

1.1.1986 jälkeen tehdyistä sääntöjenvastaisuuksista johtuva 22 011 281,10 DEM:n suuruinen korjaus

83 Kokonaisselvityksessä (6.2.2 kohta) on seuraavat toteamukset:

"[Imex-yhtiön] tekemät eri petokset koskivat väärennettyjä todisteita määräpaikkaan saapumisesta (väärennetyt tullileimat, tyhjille lomakkeille tehtyjen saapumisasiakirjojen esittäminen) tai määriä koskevia järjestelyjä (vientiä varten) tai näiden kahden järjestelyn yhdistelmiä.

— —

EMOTR toteaa, että tämän tutkimuksen onnistuminen on kiistämätöntä. Toimivaltainen saksalainen yksikkö aloitti 28.10.1987 toimet 20.10.1987 annetun todistuksen perusteella. Laiton kauppa lakkasi melkein välittömästi ja tammikuussa 1988 yhtiö (joka oli yksi merkittävimmistä karjakaupan harjoittajista Saksassa) hakeutui selvitystilaan.

On kuitenkin todettava, että jäsenvaltio olisi voinut ja sen olisi jopa pitänyt aloittaa valvonta paljon aikaisemmin:

— Kesäkuussa 1985 eräs kuorma-autonkuljettaja oli jo esittänyt Saksan tullille todisteita määrällisistä järjestelyistä.

— Saman vuoden lokakuussa Ranska oli ilmoittanut Saksalle huomioistaan vietyjä saksalaisia nautoja koskeneen lastin ylipainosta.

— Myöhemmin lokakuussa 1985 ja maaliskuussa 1986 (muistutus) EMOTR esitti jäsenvaltiolle epäilyksensä tilastoissa todetusta epänormaalista painosta ja se korosti tutkimuksen tekemisen välttämättömyyttä (ilmoitetusta viennistä, joka oli siten ennustettavissa tuona ajankohtana.)

Saadusta vastauksesta ilmenee, että jäsenvaltio ei aloittanut oikeita tutkimuksia yllämainittujen tietojen ja nimenomaisen vaatimuksen perusteella. Imex-yhtiön maine ja tärkeys nimittäin asettivat sen ilmeisesti kaikkien epäilysten yläpuolelle. Lisäksi kansallisten viranomaisten mukaan määrällisiä järjestelyitä ei voitu löytää yhtiön kirjanpitoa koskevassa tarkastuksessa, koska eläinten kauppaa käytiin pääluvun eikä painon mukaan.

Komission yksiköiden mukaan, koska jäsenvaltio ei jouduttanut tarpeellisia tutkimuksia kohtuullisessa määräajassa sen jälkeen kun EMOTR oli esittänyt vaatimuksensa, se kantaa merkittävän vastuun tämän asian laajenemisesta sekä sen seurauksista ja rahastosta maksettaviksi ilmoitetuista menoista.

— —

Jäsenvaltiolle ilmoitettiin siten komission yksiköiden johtopäätöksistä 10.2.1993 päivätyllä kirjeellä nro 5354 ja 14.10.1993 päivätyllä kirjeellä nro 33301.

Näillä kirjeillä vahvistettiin, että EMOTR ei voi ottaa vuodesta 1986 lähtien toteutuneita vientiä koskevia menoja maksettaviksi, koska vaadittua tutkimusta ei suoritettu."

84 Saksan hallitus esittää, että komission toteamus, jonka mukaan tutkimuksista vastanneet Saksan viranomaiset eivät olleet ajoissa suorittaneet "oikeita" tutkimuksia käyttäen näin ollen väärin harkintavaltaansa, on aiheeton ja että sitä koskevat perustelut ovat puutteellisia. Tutkimuksista vastanneet Saksan viranomaiset eivät laiminlyöneet mitään velvollisuutta, joka olisi voinut aiheuttaa taloudellisen vastuun syntymisen.

85 Tuona ajankohtana Imex-yhtiölle karjankuljetuksia suorittaneen Hefterkuljetusyrityksen kuljettajan tekemän ilmoituksen perusteella ryhdyttiin tutkimuksiin, jotka eivät kuitenkaan varmistaneet epäilyksiä ja jotka lopetettiin 20.12.1985.

86 Ranskan viranomaisten 21.10.1985 tekemä ilmoitus ei sisältänyt Imex-yhtiötä koskevia tietoja, vaan toiseen asiaan liittyviä, jo tutkimusyksiköiden tiedossa olleita tietoja.

87 Saksan hallituksen mukaan 20.11.1985 päivätty komission kirje sisälsi ensimmäistä kertaa yleisluonteisen viittauksen Imex-yhtiöön. Münchenin tullitutkintayksikkö ilmoitti 17.2.1986, että komission kirjeeseensä liittämät, määrällisiä keskiarvoja koskevat tilastotiedot eivät tuoneet mitään uutta, koska eläinten laskeminen suoritettiin pääluvun eikä painon mukaan, mutta että oli olemassa viitteitä virheellisistä painoista, joiden takia uudet tutkimukset olivat tarpeen.

88 Saksan hallituksen mukaan Kölnin tullitutkintayksikkö oli 19.6.1986 keskittänyt eri yksiköiden tutkimukset Hampurin tullitutkintayksikköön, joka yritti turhaan etsiä näyttöä tavarantoimittajien (jalostajien ja tuottajien järjestöjen) tekemistä määrällisistä väärennöksistä ennen Imex-yhtiötä. Painon objektiivinen tarkastus, joka tehtiin vietäessä elävää karjaa Saudi-Arabiaan Kölnin/Bonnin lentokentän kautta, ei aiheuttanut vastalauseita. Tarkastuspunnitus Hampurissa

sen jälkeen, kun tullimies oli todennut eläinten painon, epäonnistui teknisistä syistä (laitetta eläinten purkamiseen lastauksesta ei ollut).

89 Loka- ja marraskuussa 1986 toteutetut muut tutkintatoimet, kuten Imex-yhtiölle tehdyissä kuljetuksissa mukana olleen henkilön todistus ja Hampurissa käytetyn siltavaa'an punnituskorttien tekninen tarkastus eivät tuoneet mitään tulosta, jolla olisi ollut näyttöarvoa. Vasta kun Münchenin poliisi oli lokakuussa 1987 tiedottanut käytetyn tullileimasimen väärentämistä koskevista tutkimuksistaan, oli mahdollista keskeyttää Imex-yhtiön tekemät petokset.

90 Saksan hallitus lisää, että tutkimuksista vastanneet viranomaiset ovat periaatteessa vapaita käytettävien toimenpiteiden valinnassa, mutta niiden luonteen ja laajuuden on oltava suhteellisia rikkomuksen laajuuteen ja merkittävyyteen nähden. Käsiteltävänä olevassa asiassa Saksan viranomaisten oli suoritettava tutkimukset siten, että ne eivät herättäneet Imex-yhtiössä epäilyjä, joiden perusteella se olisi saattanut alkaa salata rikkomuksiaan. Lisäksi syytteen nostaminen rikosasioita käsittelevissä tuomioistuimissa saattoi tapahtua vasta, kun näyttöä oli saatu riittävästi. Saksan viranomaisten toisenlainen toiminta ei tässä tilanteessa olisi ollut mahdollista.

91 Riidanalaisen päätöksen perustelujen puutteellisuuden osalta on ensinnäkin muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevia päätöksiä ei tarvitse perustella yksityiskohtaisesti, jos kyseinen hallitus on ollut tiiviisti mukana päätöksen valmisteluprosessissa ja on sen vuoksi ollut tietoinen niistä syistä, joiden perusteella komissio on katsonut, että EMOTR ei voi vastata riidanalaisista määristä (asia C-50/94, Kreikka v. komissio, tuomio 4.7.1996, Kok. 1996, s. I-3331, 9 kohta).

92 Käsiteltävänä olevassa asiassa kokonaisselvityksessä esitettyjen, tämän tuomion 83 kohdassa mainittujen selitysten lisäksi on selvää, että Saksan hallitus on ollut tiiviisti mukana päätöksen valmisteluprosessissa ja on sen vuoksi ollut tietoinen

niistä syistä, joiden perusteella komissio katsoi, että EMOTR ei voi vastata riidanalaisista määristä. Kokonaisselvityksestä ilmenee, että sen laatimista edelsivät 10.2. ja 14.10.1993 päivätyt kirjeet, joissa komissio ilmoitti Saksan hallitukselle ne syyt, joiden perusteella se oli kieltäytynyt siitä, että EMOTR ottaisi riidanalaiset menot vastattavakseen.

93 Tämä kanneperuste on siten hylättävä.

94 Sen kanneperusteen osalta, joka koskee niitä komission perusteettomia toteamuksia, jotka liittyvät Saksan viranomaisten tekemiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, on muistettava, että asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot toteuttavat kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti toimenpiteet, jotka ovat tarpeen rahastosta rahoitettavien toimien tosiasiallisen toteuttamisen ja niiden asianmukaisuuden varmistamiseksi, sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi ja niihin kohdistuvien seuraamusten toteuttamiseksi. Saman säännöksen 2 kohdan mukaan yhteisö vastaa sääntöjenvastaisuuksien tai laiminlyöntien rahoituksellisista seuraamuksista, lukuun ottamatta jäsenvaltioiden hallintoelinten tai toimielinten aiheuttamista sääntöjenvastaisuuksista tai laiminlyönneistä aiheutuvia rahoituksellisia seuraamuksia.

95 Kansallisten viranomaisten on niiden kansallisella tasolla annettujen tarkastustoimien osalta, joilla pannaan täytäntöön yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevat yhteisön säännökset, toimittava samalla valppaudella kuin miten ne toimivat vastaavien kansallisten lakien täytäntöönpanossa, jotta yhteisön oikeuden tehokkuuteen kohdistuva kaikenlainen haitta voidaan välttää (em. asia Exportslachterijen van Oordegem, tuomion 19 kohta).

96 Tältä osin on täsmennettävä, että vaikka kansalliset viranomaiset voivat valita ne toimenpiteet, jotka ne katsovat tarkoituksenmukaisiksi yhteisön taloudellisten etujen suojelemiseksi, tämä vapaus ei voi vaikuttaa vaadittujen tarkastusten ja tutkimusten nopeuteen, järjestelmällisyyteen ja kokonaisvaltaisuuteen.

97 Käsiteltävänä olevassa asiassa on selvää, että Saksan viranomaiset eivät jääneet toimettomiksi ja että niiden onnistui lokakuussa 1987 lopettaa Imex-yhtiön vilpillinen toiminta. Saksan viranomaisten toimintaa on kuitenkin usein vaivannut se, että tutkimuksiin osallistuneiden eri yksiköiden toiminta on ollut huonosti yhteensovitettua, ja suoritetut tarkastukset ovat olleet huonosti järjestettyjä ja osoittautuneet riittämättömiksi.

98 Asiassa saadusta selvityksestä käy ilmi, että 20.1.1985 lähtien, jolloin komission kirje lähetettiin Saksan viranomaisille ja vähintään seitsemän kuukauden ajan tästä eteenpäin vastuu tutkimusten järjestämisestä siirtyi yksiköltä toiselle — Münchenin tullitutkintayksiköstä Kölnin vastaavaan yksikköön ja sieltä Hampuriin — alueelliseen toimivaltaan perustuvista syistä.

99 Komissio esitti tämän jälkeen, ilman että Saksan hallitus olisi riitauttanut tätä, että useat tarkastukset olivat epäonnistuneet niiden huonon järjestämisen takia. Esimerkiksi Imex-yhtiön tavarantoimittajien luona suoritettu tarkastus osoittautui tehottomaksi, koska eläinten kauppaa käytiin pääluvun eikä painon mukaan kuten vientitukia myönnettäessä, eli eläinten paino tavarantoimittajien luona ainoastaan arvioitiin eikä sitä mitattu; siten tätä painoa ei voitu verrata samojen eläinten painoon niiden viennin yhteydessä. Lisäksi lentoteitse toimitettujen eläinten tarkastaminen oli alun pitäenkin tuomittu epäonnistumaan, koska määrälliset järjestelyt olivat epätodennäköisiä tämänkaltaisessa kuljetuksessa eläinten pakollisen punnituksen vuoksi ennen niiden lastaamista lentokoneeseen.

100 Tätä viimeksi mainittua ja yhtä muuta eläinten tarkastukseen liittyvää, myös teknisistä syistä epäonnistunutta yritystä lukuun ottamatta asiassa saadusta selvityksestä ei ilmene, että Saksan viranomaiset olisivat toteuttaneet laajamittaisia eläinten tarkastuksia tai että ne olisivat järjestäneet luotettavan punnitusjärjestelmän määrällisten järjestelyjen löytämiseksi huolimatta siitä, että vilpillisistä menettelyistä epäiltyjä viejiä oli vain kaksi, eli Imex- ja Südfleisch-yhtiöt.

101 Näin ollen tämä kanneperuste on myös hylättävä.

25 024 493 DEM:n suuruinen korjaus tullivirkailijoiden suorittamien määriä koskevien järjestelyjen perusteella vuosien 1981 ja 1987 välisenä aikana maksetuista vientituista

102 Kokonaisselvityksessä (6.2.2.3 kohta) on seuraava toteamus:

"Tutkimuskertomuksen mukaan 152,3 miljoonan DEM:n suuruisesta kokonaissummasta runsaaseen 25 miljoonaan DEM:aan (25 024 493) liittyy määrällisiä järjestelyitä, joita useat tullivirkailijat ovat toteuttaneet tai jotka on tehty heidän vastuullaan. Ottaen huomioon, että tässä tapauksessa kyseessä ovat valtuutetut asiamiehet, jotka edustavat tulliviranomaista määritettäessä vietävien tuotteiden painoa, tätä summa ei voida ottaa EMOTR:n vastattavaksi".

103 Saksan hallitus katsoo, että sen vastuun on rajoituttava tullivirkailija H:n käytökseen, kun hän Landgericht Münchenin 30.5.1990 antaman tuomion mukaan osallistui 125 määrällistä väärentämistä koskevaan juttuun, joista aiheutui 11 745 714 DEM:n suuruinen vahinko. Saksan hallitus väittää, ettei komissiolla ollut toimivaltaa mennä pidemmälle kuin kansallinen tuomioistuin toteamuksis-

saan, koska yleisen oikeusperiaatteen mukaisesti ainoastaan rikosasioita käsittelevien tuomioistuinten toteamat sääntöjenvastaisuudet voidaan katsoa näytetyiksi ja siten aiheuttavan vastaavia menoja koskevan korjauksen.

104 Komissio puolestaan ei katso, että yksin tullivirkailija H olisi osallistunut määrällisiin järjestelyihin. Todellisuudessa kyse oli 25 024 493 DEM:n suuruisen kokonaisvahingon aiheuttaneesta 284 jutusta, joihin Münchenin tullitutkintayksikkö viittasi Imex-yhtiötä koskevan tutkintamenettelyn loppukertomuksessaan. Komissio lisää, että tarkastamis- ja hyväksymismenettelyssä on ainoastaan kyse sen toteamisesta, ovatko jäsenvaltiot käyttäneet määrärahat yhteisön oikeuden mukaisesti. Kansallisen tuomioistuimen toteamukset eivät tältä osin ole ratkaisevia.

105 On korostettava, kuten komissio on perustellusti esittänyt, että tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn tavoitteena on todeta, onko jäsenvaltioiden käytettäväksi asetetut määrärahat käytetty voimassaolevien, yhteistä markkinajärjestelyä koskevien yhteisön sääntöjen mukaisesti. Kuten tämän tuomion 35 kohdassa on muistutettu, komission kieltäytyessä hyväksymästä EMOTR:sta maksettavaksi tiettyjä menoja sillä perusteella, että ne ovat aiheutuneet jäsenvaltion vastattavasta yhteisön lainsäädännön rikkomisesta, komission ei tarvitse näyttää tyhjentävästi jäsenvaltioiden antamien tietojen sääntöjenvastaisuutta, vaan sen on esitettävä näyttö vakavasta ja perustellusta epäilyksestä kansallisten viranomaisten esittämien lukujen suhteen (ks. em. asia Alankomaat v. komissio, tuomion 16 ja 17 kohta).

106 Tästä seuraa, että kun komissio tarkastaa ja hyväksyy jäsenvaltioiden tilit, komissiota ei estetä tekemästä huomioita, jotka menevät kansallisessa, rikosasioita käsittelevässä tuomioistuimessa näytettyjä sääntöjenvastaisuuksia pidemmälle, kun sillä on vakava ja perusteltu epäilys EMOTR:sta rahoitettavien toimien sääntöjenmukaisuudesta. Oikeudenkäyntimenettelyä tällaisessa tuomioistuimessa koskevat erilaiset säännöt näytön osalta.

107 Käsiteltävänä olevassa asiassa komissio on tehnyt riidanalaisen korjauksen perustaen sen niihin toteamuksiin, jotka Münchenin tullitutkintayksikkö esitti Imex-yhtiötä koskevan tutkintamenettelyn loppuraportissaan. Nämä toteamukset ovat varmastikin sellaisia, joiden perusteella komissiolle syntyy vakava ja perusteltu epäilys kyseisten toimien sääntöjenmukaisuudesta, mitä jäsenvaltio ei ole onnistunut kumoamaan.

108 Tämä kanneperuste on siten myös hylättävä.

9 656 734,74 DEM:n suuruinen korjaus Saksan hallituksen väitetystä viivästymisestä tietojen toimittamisessa tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä

109 Asiassa annetusta selvityksestä käy ilmi, että komissio arvioi, että 2 156 195,60 DEM:n suuruista summaa lukuun ottamatta todennäköisyys siitä, että Saksan viranomaiset saavat Imex-yhtiölle aiheettomasti maksetut tuet palautettua, oli melkein olematon ja että siten odottava kanta, jolle EMOTR oli siihen asti asettunut, ei voinut enää jatkua; komissio ilmoitti 10.10.1993 päivätyllä kirjeellään Saksan liittotasavallalle aikomuksestaan lopettaa Imex-yhtiötä koskevan asian käsittely vuoden 1991 tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä, ja komissio kehotti Saksan liittotasavaltaa ilmoittamaan sille ennen 1.1.1986 tälle yhtiölle suoritettuihin maksuihin liittyvät summat. Komissio ilmoitti olevansa valmis laittamaan nämä maksut yhteisön talousarviosta maksettaviksi siltä osin kuin ne eivät johtuneet tullivirkailijoiden järjestelyistä.

110 Komissio vahvisti 21.1.1994 tekemällään päätöksellä, joka oli tehty Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosaston tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä 26 päivänä heinäkuuta 1972 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1723/72 (EYVL L 186, s. 1) perusteella, sellaisena kuin se on muutettuna 25.2.1986 annetulla komission asetuksella N:o 422/86 (EYVL L 48, s. 31), että

jäsenvaltioiden oli toimitettava varainhoitovuoden 1991 tilien tarkastamiseen ja hyväksymiseen tarpeelliset lisätiedot viimeistään 31.1.1994.

111 Kokonaisselvityksessä (6.2.2.6) todettiin seuraavasti: "Saksan viranomaiset esittivät kauan 31.1.1994 päättyneen määräajan jälkeen otteen suoritetuista maksuista, joiden perusteella komissio saattoi esittää rahoitusta koskevan korjauksen, joka koski 1.1.1986 jälkeen toteutettuja maksuja, jotka puolestaan liittyivät tullivirkailijoiden tekemiin tappioihin, summan ollessa 47 035 774 DEM. Kun otetaan huomioon, että määräaikaa ei noudatettu —— alkuperäisen, rahoitusta koskevan korjauksen vähennys, joka oli perusteltu myöhässä saatujen tietojen nojalla, rajoitetaan 90 prosenttiin".

112 Saksan hallitus esittää, että kyseisestä maksuotteesta on ilmoitettu komissiolle sääntöjenvastaisuuksista ja aiheettomasti maksettujen summien takaisinperimisestä yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä sekä tämän alan tiedotusjärjestelmän perustamisesta ja asetuksen N:o 283/72 (EYVL L 67, s. 11) kumoamisesta 4 päivänä maaliskuuta 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 595/91 5 artiklan 2 kohdan perusteella. Tässä säännöksessä säädetään seuraavaa:

"Kun jäsenvaltio katsoo, että jonkin summan koko määrää ei voida periä takaisin tai sitä ei voida odottaa, se ilmoittaa komissiolle erityisellä tiedonannolla sen summan, mitä ei saatu perittyä takaisin ja sekä ne syyt, joiden vuoksi se katsoo tämän summan kuuluvan yhteisön tai jäsenvaltion vastattavaksi.

Näiden tietojen on oltava riittävän yksityiskohtaisia, jotta komissio voi tehdä päätöksen rahoituksellisten seuraamusten kirjaamisesta asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti ——."

113 Saksan hallitus katsoo, että mikäli jäsenvaltio ei ole antanut tätä tiedonantoa, vastaavat tiedot eivät kuulu tilien tarkastamiseen ja hyväksymiseen. Lisäksi ottaen huomioon, että asetuksen N:o 595/91 5 artiklassa ei säädetä tätä tiedonantoa koskevasta määräajasta (perustellusti, koska perintämenettely kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, joten jäsenvaltiot voivat parhaiten arvioida, onko takaisinperintä vielä mahdollinen) komissio ei voi asettaa "lisärangaistusta" tämän tiedonannon antamisen väitetystä viivästymisestä. Jos komissio katsoo, että jäsenvaltio rikkoo sille asetuksen N:o 595/91 perusteella kuuluvia velvollisuuksia, se voi aloittaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn.

114 Vaikka komissio katsoo, että asetuksen N:o 595/91 5 artiklassa säädetty tiedonanto kuuluu olennaisesti tarkastamis- ja hyväksymismenettelyyn, se esittää, että päätöstä, jossa se vahvisti määräajan päättyväksi 31.1.1994, ei tehty asetuksen N:o 595/91 vaan asetuksen N:o 1723/72 nojalla. Komissio oletti tämän määräajan vahvistaessaan saavansa Saksan hallitukselta ennen 1.1.1986 toteutuneisiin menoihin liittyvät tarkat summat voidakseen käsitellä Imex-yhtiön asian vuoden 1991 tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyssä. Näiden tietojen toimittamista ei siten voida sekoittaa asetuksen N:o 595/91 5 artiklassa säädettyyn tiedonantoon. Riidanalainen summa ei siten ole seuraamus asetuksen N:o 595/91 5 artiklan mukaisesta viivästyneestä tiedonannosta, vaan se on korjaus, joka johtuu komission yleisestä hallinnollisesta käytännöstä, jonka mukaan jos tietojen toimittaminen viivästyy siten, että vastattavaksi otettavan määrän vähentäminen on perusteltua, vähennys rajoitetaan 90 prosenttiin.

115 Saksan hallituksen kanneperusteessa nousee ensinnäkin esiin kysymys siitä, onko jäsenvaltioiden vai komission tehtävänä todeta aiheettomasti myönnettyjä varoja koskevan takaisinperimisen ollessa vireillä kansallisella tasolla, että takaisinperiminen kokonaisuudessaan ei ole mahdollista tässä menettelyssä.

116 Tältä osin asetuksen N:o 595/91 5 artiklan 2 kohdasta seuraa, että jäsenvaltio ilmoittaa komissiolle erityisellä tiedonannolla sen summan, jota ei ole saatu perittyä takaisin, silloin kun se katsoo, että jonkin summan koko määrän takaisinperimistä ei voida toteuttaa tai sitä ei voida odottaa, minkä jälkeen komissio tekee päätöksen tästä seuraavien rahoituksellisten seuraamusten kirjaamisesta. Tämän saman säännöksen mukaan tälle erityiselle tiedonannolle ei ole säädetty määräaikaa.

117 Se toimivalta, joka jäsenvaltioilla on arvioidessaan sitä, voiko meneillään oleva takaisinperimismenettely mahdollisesti tuottaa tulosta, ei voi johtaa siihen, että tietyn varainhoitovuoden tilien tarkastaminen ja hyväksyminen viivästyy aiheettomasti.

118 Mikäli asia on näin, jäsenvaltioiden tilien nopeasta tarkastamisesta (ks. asetuksen N:o 422/86 ensimmäinen perustelukappale) saatava etu edellyttää, että komissio voi sen tarvitsematta aloittaa EY:n perustamissopimuksen 169 artiklassa säädettyä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä asettaa kyseiselle jäsenvaltiolle kyseisen varainhoitovuoden tilien tarkastamiselle ja hyväksymiselle tarpeellisten tietojen, myös vireillä olevia takaisinperimismenettelyjä koskevien tietojen, toimittamiseksi määräajan. Komission on näin tehdessään noudatettava hyvän hallinnon periaatteita, kuten yhteisön ja jäsenvaltioiden taloudellisten suhteiden varmuuteen ja ennustettavuuteen liittyviä periaatteita.

119 Käsiteltävänä olevassa asiassa kokonaisselvityksestä (6.2.2.4 kohta) ilmenee, että "kyseisten summien takaisinperimisen osalta vain 2 156 195,60 DEM on saatu perityksi tähän mennessä" ja että "todennäköisyys saada muita summia perityksi takaisin on melkein olematon". Yhtäältä 38,5 miljoonaa DEM koskevat takaisinperimismenettelyt niitä kolme pankkia kohtaan, joille Imex-yhtiön oikeudet olivat siirtyneet, eivät olleet onnistuneet; toisaalta selvitysmies oli pakkoselvitysmenettelyn yhteydessä heti 19.6.1989 ilmoittanut tuet maksaneelle elimelle saatavien enimmäismäärän rajoittamisesta 5 miljoonaan DEM ja lisännyt, että etuoikeudettomat velkojat, kuten tuen maksanut elin, menettävät saatavansa kokonaisuudessaan.

120 Saksan hallitus ei ole kiistänyt näitä toteamuksia.

121 Komissio on siten oikeutetusti 14.10.1993 päivätyssä kirjeessään ilmoittanut Saksan liittotasavallalle aikomuksestaan lopettaa Imex-yhtiötä koskevan asian käsittely varainhoitovuoden 1991 tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä ja kehotti tätä jäsenvaltiota ilmoittamaan sille 31.1.1994 mennessä Imex-yhtiölle ennen 1.1.1986 suoritettuja maksuja koskevat luvut.

122 Voidaan kysyä, oliko komissiolla oikeus määrätä Saksan liittotasavallalle korjaus vastaavista menoista, kun vaadittuja tietoja ei annettu vahvistetussa määräajassa.

123 Tältä osin asetuksen N:o 1723/72 1 artiklan 3 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 422/86, säädetään, että "jos edellä mainittuja tietoja ei ole toimitettu asetetussa määräajassa, komissio tekee päätöksensä niiden tietojen perusteella, jotka sillä on vahvistettuna eräpäivänä hallussaan, lukuun ottamatta tapauksia, joissa tietojen toimittaminen myöhässä on poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi oikeutettua".

124 Tästä seuraa, että koska komissiolla ei ollut vahvistetun määräajan päättyessä tarpeellisia tietoja Imex-yhtiölle ennen 1.1.1986 suoritettuja maksuja koskevien tilien tarkastamiseksi ja hyväksymiseksi, komissio oli oikeutettu tekemään 100 prosentin korjauksen näihin menoihin. Koska se kuitenkin myöhemmin sai vaatimansa luvut, se rajoitti korjauksen vakiintuneen käytäntönsä mukaan 10 prosenttiin kyseisistä menoista. Tämän tuomion 13 kohdassa esitettyjen perustelujen nojalla tämän korjauksen lainmukaisuutta ei voida riitauttaa sillä perusteella, että kyse olisi "lisärangaistuksesta".

125 Tämä kanneperuste on siten hylättävä.

IV Korjaus niiden sääntöjenvastaisuuksien vuoksi, jotka koskivat naudanlihan vientiä Libanoniin (Südfleisch-yhtiötä koskeva tapaus — kokonaisselvityksen 6.2.3 kohta)

126 Tämä osa asiasta koskee komission kieltäytymistä ottaa EMOTR:n vastattavaksi 997 814 DEM:n määräistä summaa, jonka Saksan viranomaiset maksoivat Südfleisch-yhtiölle vientitukena naudanlihan viennistä Libanoniin.

127 Asiassa annetusta selvityksestä käy ilmi, että Südfleisch-yhtiö ilmoitti maaliskuussa 1991 tulliselvityksessä 628 750,20 kg:n lastin Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin vietäväksi tarkoitettua naudanlihaa. Kyseisenä ajankohtana vientituki tähän maahan oli 423,7524 DEM 100 kg:n nettopainolta, kun taas Libanoniin suuntautunutta vientiä koskeva tuki oli 294,2725 DEM 100 kg:n nettopainolta.

128 Südfleisch-yhtiö toimitti heinäkuussa 1991 Saksan viranomaisille tavaroiden saapumista Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin koskevan asiakirjan, joka myöhemmin osoittautui väärennetyksi.

129 Maaliskuussa 1992, eli yhteisön lainsäädännössä säädetyn 12 kuukauden määräajan sisällä, Südfleisch-yhtiö esitti todisteen siitä, että osa alkuperäisestä lastista (364,185 tonnia) oli maaliskuussa 1991 viety Beirutiin (Libanon). Tämä yhtiö sai tätä vastaavan vientituen; komissio ei tehnyt tähän maksuun mitään korjausta.

130 Südfleisch esitti lastin loppuosan (282,565 tonnia) osalta 1.7.1992, sen jälkeen kun Saksan viranomaiset olivat myöntäneet sille lisäajan, todisteen lastin saapumisesta Libanoniin. Yhtiö sai tätä vastaavan vientituen, eli 997 814 DEM:n määräisen summan. Komission tekemä korjaus kohdistuu juuri tähän maksuun.

131 Komissio esittää kokonaisselvityksessään, että koska Saksan viranomaiset myönsivät kyseessä olevassa tilanteessa Südfleisch-yhtiölle lisäaikaa, ne eivät noudattaneet asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 4 kohdan säännöstä.

132 Asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 2 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

"2. Lukuun ottamatta ylivoimaista estettä, tuen maksamiseen ja vakuuden vapauttamiseen liittyvät asiakirjat on annettava vienti-ilmoituksen hyväksymistä seuraavien 12 kuukauden kuluessa.

— —

4. Kun 18 artiklan mukaisesti vaadittavia asiakirjoja ei ole voitu esittää 2 kohdassa vahvistetun määräajan kuluessa, vaikka viejä on toiminut mahdollisimman nopeasti hankkiakseen ja toimittaakseen ne tämän määräajan kuluessa, viejälle voidaan myöntää lisäaikaa kyseisten asiakirjojen esittämistä varten."

133 Ottaen huomioon asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 4 kohdan sanamuodon asianosaisten esittämät perustelut koskevat sitä kysymystä, oliko tässä säännöksessä säädetty edellytys täyttynyt tässä tapauksessa eli oliko Südfleisch-yhtiö toiminut mahdollisimman nopeasti saadakseen tavaran määräpaikkaan saapumista koskevat asiakirjat ja olivatko Saksan viranomaiset käyttäneet harkintavaltaansa oikein myöntäessään 12 kuukauden määräajalle lisäajan.

134 Saksan liittotasavallan hallitus esittää, että Saksan viranomaiset eivät ole jättäneet noudattamatta asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 4 kohtaa. Se esittää, että Hampurin—Jonasin päätullitoimipaikka oli myöntänyt lisäajan, koska se katsoi sillä olleiden tietojen perusteella ja päinvastaista osoittavien todisteiden puuttuessa, että Südfleisch-yhtiö oli toiminut mahdollisimman nopeasti saadakseen vaadittavat asiakirjat ja tiedottaakseen niistä.

135 Saksan hallituksen mukaan tämä yhtiö oli jo toukokuussa 1991 antanut erään vakuutusasiamiehen tehtäväksi ottaa selville paikka, jossa tavaroita kuljettanut alus oli todellisuudessa. Südfleisch-yhtiö oli tämän jälkeen kesäkuussa 1991 lähettänyt kolme työntekijäänsä Saudi-Arabiaan varmistuakseen siitä, että lasti oli todella purettu siellä. Vaikka purkamistoimia ei ollut suoritettu Saudi-Arabiassa sinä aikana kun nämä kolme työntekijää olivat siellä, koska silloin oli islamin mukainen pyhäpäivä, työntekijät olivat kuitenkin tarkastaneet tavaran tuoneen aluksen ja todenneet, että ruumat olivat melkein täynnä Südfleisch-yhtiön laatikoita ja että sinetit olivat koskemattomia. Mitä tulee heinäkuussa 1991 esitettyyn väärennettyyn asiakirjaan, jonka mukaan tavara olisi saapunut Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin, ei voitu sulkea pois sitä mahdollisuutta, että Südfleisch-yhtiön yhteistyökumppanina ollut yritys Al Fatha Goldstore oli erehdyttänyt sitä.

136 Tässä tilanteessa ja kun hyväksytään se, että tulliviranomaisten oli harkintavaltaansa käyttäessään otettava huomioon viejän aikomukset, minkä Saksan hallitus kiistää, toimivaltaisella yksiköllä ei voinut lisäajan myöntämisen ajankohtana olla tietoa siitä, oliko Südfleisch-yhtiö esittänyt väärennetyn asiakirjan tahallaan vai törkeästä huolimattomuudesta, kuten komissio väittää. Syyttäjän-

viraston ja tullitutkintayksikön Saksassa tekemissä tutkimuksissa ei ollut onnistuttu näyttämään, että yhtiö olisi vastuussa esitetyn asiakirjan väärentämisestä ja sen vilpillisestä käytöstä.

137 Saksan hallitus katsoo lisäksi, että määräajan jatkaminen ei estä tuen maksamisen epäämistä tai tarvittaessa saadun summan palauttamista, jos myöhemmin ilmenee, että edellytyksiä määräajan myöntämiselle ei ollut.

138 Joka tapauksessa komissio ei voi korvata kansallisten viranomaisten tekemää arviointia omalla näkemyksellään jäsenvaltioiden käyttäessä niille yhteisön oikeudessa myönnettyä harkintavaltaa, sillä tämä järkyttäisi vakavasti oikeusvarmuutta jäsenmaihin ja kyseisiin taloudellisiin toimijoihin nähden.

139 Komissio vastaa, että viejä, joka tahallaan tai ainakin törkeästä huolimattomuudesta on jo esittänyt väärennetyn tulliselvitysasiakirjan, ei täytä asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 4 kohdassa säädettyjä edellytyksiä.

140 Komissio esittää tältä osin, että Südfleisch-yhtiö oli niistä epäilyksistä huolimatta, jotka sillä oli toukokuusta 1991 lähtien lihan määräpaikan suhteen, esittänyt 1.7.1991 väärennetyn tulliselvitysasiakirjan ja hakenut kirjallisesti niiden tukien maksamista, jotka koskivat vientiä Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin. Kesäkuussa 1991 Saudi-Arabiaan lähetettyjen kolmen työntekijän suorittamia "tarkastuksia", joihin Saksan hallitus perustaa väitteensä, ei voida kutsua tällä nimellä; komissio ei pidä hyväksyttävänä sitä, että nämä työntekijät eivät odottaneet lastin purkamista, sillä heidän olisi pitänyt tietää, että kaupan sääntöjenmukaiset vaiheet käsittävät tavaran tulliselvityksen sen luovuttamiseksi vapaaseen vaihdantaan Saudi-Arabiassa.

141 Komission mukaan tästä seuraa ensinnäkin, että Südfleisch-yhtiö oli tehnyt kaikkensa saadakseen sen korkeamman vientituen, joka maksettiin naudanlihan viennistä Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin, vaikka se oli tietoinen, ettei sillä ollut tähän oikeutta. Koska tulliselvitystodistuksen väärentäminen oli paljastunut ja koska yhtiö saattoi joutua palauttamaan tuet kokonaisuudessaan, yhtiö pyysi ensimmäistä kertaa vasta sen jälkeen kun selvisi, ettei hakemukseen voitu suostua, lisäaikaa 24.9.1991 päivätyssä kirjeessään tarvittavien asiakirjojen esittämiseksi.

142 Komissio katsoo, että tällaisen toiminnan suhteen ei voida väittää, että Südfleisch-yhtiö on toiminut mahdollisimman nopeasti tarvittavien asiakirjojen esittämiseksi 12 kuukauden määräajassa. Se, että liittovaltion syyttäjänvirasto tai tullitutkintayksikkö eivät todisteiden puuttuessa olleet voineet osoittaa Südfleisch-yhtiön lukuun toimivien henkilöiden rikosoikeudellista vastuuta, ei muuta millään tavalla tätä toteamusta. Sen tarkastamiseen, täyttyvätkö asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 4 kohdassa säädetyt edellytykset, ei kuulu rikosoikeudellisen vastuun osoittaminen.

143 Lisäksi komissio ilmoitti heti 28.5.1991 Saksan liittotasavallalle Beirutissa suoritetusta tutkimuksesta, jonka tarkoituksena oli saada Libanonin tulliviranomaisilta ne asiakirjat, joiden perusteella Saksan viranomaisten oli mahdollista näyttää "sen Saksasta viedyn naudanlihan määräpaikkaa koskevien ilmoitusten väärentäminen, joka oli tarkoitettu Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin, mutta joka käännytettiin Libanoniin". Näiden 8.—15.6.1991 paikan päällä tehtyjen tutkimusten, joihin Münchenin tullitutkintayksikön edustaja osallistui, perusteella voitiin todeta, että noin 10 miljoonan DEM vientituet oli aiheettomasti maksettu 2 500 lihatonnista. On totta, että tämän tutkimuksen tuloksista ilmoitettiin virallisesti Saksan viranomaisille vasta 25.9.1991, mutta tutkimuksiin osallistunut näiden viranomaisten edustaja ilmoitti niille suoraan heti tutkimuksen jälkeen asiasta.

144 Komission mukaan tähän on lisättävä se, että lisäaika myönnettiin 24.9.1991, eli juuri sinä päivänä kun Südfleisch-yhtiö haki sitä ja päivää ennen Libanonissa tehdyn tutkimuksen virallisten tulosten toimittamista, vaikka säädetty 12 kuukauden määräaika päättyi vasta maaliskuussa 1992.

145 Komission mukaan nämä seikat huomioon ottaen lisäajan myöntäminen Südfleisch-yhtiölle on kansallisille viranomaisille asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 4 kohdassa myönnetyn harkintavallan väärinkäyttämistä. Komission tarkoituksena ei ollut korvata kansallisten viranomaisten päätöksiä omilla päätöksillään vaan näyttää, että käsiteltävänä olevassa asiassa toimivaltainen kansallinen viranomainen on lisäajan myöntäessään selvästi ylittänyt harkintavaltansa rajat.

146 Tältä osin on muistettava, että asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 4 kohdassa säädetään kansallisen viranomaisen mahdollisuudesta myöntää viejälle lisäaikaa vaadittujen asiakirjojen esittämiseksi eli viedyn tavaran määräpaikkaan saapumista koskevien todistusten esittämiseksi silloin, kun viejä ei ole voinut esittää niitä 12 kuukauden määräajassa, vaikka hän on osoittanut toimineensa mahdollisimman nopeasti hankkiakseen ne ja toimittaakseen ne tämän määräajan kuluessa.

147 Tässä säädöksessä annetaan kansalliselle viranomaiselle harkintavalta sekä sen toteamiseksi, onko viejä toiminut mahdollisimman nopeasti, että sen, käyttääkö se sille myönnettyä mahdollisuutta myöntää lisäaikaa.

148 Kansallisille viranomaisille täten annettu harkintavalta ei kuitenkaan voi ylittää tämän säännön päämäärän asettamia rajoja päämäärän ollessa se, että yhteisön lainsäädännössä säädettyjä tukia ei evätä viejältä automaattisesti, kun viejä on

objektiivisesti katsottuna estynyt esittämästä vaadittuja asiakirjoja 12 kuukauden määräajassa, vaikka se on tehnyt kaiken vaaditun ne saadakseen.

149 Tästä seuraa, että kun viejän toimintatavasta on epäilyksiä, edellytystä, jonka mukaan asiakirjat on toimitettava nopeasti, ei voida katsoa täyttyneeksi. Tällä ei välttämättä edellytetä, että viejä olisi tehnyt tekoja, joiden osalta hänen rikosoikeudellinen vastuunsa on näytetty toteen kansallisen lainsäädännön nojalla. Taloudellinen toimija on saattanut olla toimimatta nopeasti asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla, vaikka hän ei olisikaan tehnyt oikeudenvastaisia tekoja.

150 Lisäksi vaikka viejän olisi osoitettu toimineen nopeasti, kansallisten viranomaisten on päätöksensä tekemiseksi otettava huomioon viejän mahdollisimman nopean toiminnan lisäksi kaikki sellaiset tekijät, joiden perusteella voidaan katsoa, onko lisäajan myöntäminen perusteltua, sillä asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 4 kohdassa säädetään pelkästään kansallisten viranomaisten mahdollisuudesta eikä velvollisuudesta myöntää lisäaika.

151 Asiassa saadusta selvityksestä ilmenee, että 24.9.1991, eli lisäajan myöntämistä koskevan päätöksen tekopäivänä, toimivaltaisella viranomaisella oli tiedossaan seuraavat seikat.

152 Viejän toiminnan osalta se tiesi, että Südfleisch-yhtiö oli 1.7.1991 esittänyt väärennetyn todistuksen ja että tämä todistus esitettiin niistä epäilyksistä huolimatta, joita yhtiöllä jo toukokuussa 1991 oli viedyn lihan määräpaikan suhteen. Südfleisch-yhtiön Saudi-Arabiaan lähettämän kolmen työntekijän tekemät tarkastukset eivät olleet omiaan hälventämään näitä epäilyjä eivätkä myöskään vakuuttamaan toimivaltaista viranomaista siitä, että tämä yhtiö oli tehnyt kaiken tehtävissä olevan, koska kolme työntekijää eivät olleet jääneet Saudi-Arabiaan lastin purkamiseen ja tulliselvitykseen asti.

153 Tässä tilanteessa ja vaikka Südfleischin rikosoikeudellista vastuuta ei ollut voitu osoittaa väärennetyn todistuksen esittämisestä, sen toiminnan perusteella oli pikemminkin perusteltua epäillä sitä, oliko yhtiö tehnyt kaikkensa esittääkseen vaaditut asiakirjat.

154 On myös varmaa, että Saksan viranomaiset ja siten myös toimivaltainen viranomainen olivat tietoisia komission 8.—15.6.1991 suorittamasta tarkastuskäynnistä ja tutkimuksista Libanonissa, joihin osallistui myös Saksan tulliviranomaisten edustaja ja joiden tarkoituksena oli saada ne asiakirjat Libanonin tulliviranomaisilta, jotka osoittivat Saksasta viedyn naudanlihan määräpaikkaa koskevien ilmoitusten väärentämisen, sillä liha vietiinkin Libanoniin, vaikka se oli tarkoitettu Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin.

155 On myös selvää, että 24.9.1991 ei ollut kiirettä pidentää 12 kuukauden määräaikaa, joka päättyi maaliskuussa 1992. Yllä esitetyt tekijät olivat päinvastoin sellaisia, joiden nojalla odottava kanta tai toimivaltaisen viranomaisen kieltäytyminen oli perusteltua.

156 Edellä esitetty huomioon ottaen on todettava, että kansallinen viranomainen ei ollut noudattanut asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 4 kohdan säännöstä myöntäessään lisäajan Südfleisch-yhtiölle.

157 Tämä kanneperuste on siten hylättävä.

V Naudanlihan vientiin Zimbabween liittyvä korjaus (Barfuß-yhtiötä koskeva tapaus — varainhoitovuotta 1991 koskevan kokonaisselvityksen 6.2.4 kohta ja varainhoitovuotta 1990 koskevan kokonaisselvityksen 6.2.2 kohta)

158 Kokonaisselvityksessä varainhoitovuodelle 1991 mainitaan rahoitusta koskeva korjaus, jonka komissio teki niiden menojen osalta, jotka liittyivät sellaisen naudanlihan vientiin, joka oli ilmoitettu viedyksi Etelä-Afrikkaan, mutta joka todellisuudessa oli tarkoitettu Zimbabween. Siinä mainitaan myös, että tämä asia käsiteltiin vuotta 1990 koskevassa kokonaisselvityksessä, mutta korjaus siirrettiin vuoden 1991 tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteyteen, sillä Saksan liittotasavalta yritti saada takaisin aiheettomasti maksetut summat.

159 Komissio totesi kokonaisselvityksessä varainhoitovuodelle 1990, että naudanliha, jolle tuki myönnettiin lihan saapumista Etelä-Afrikkaan koskevien todisteiden perusteella, oli ainoastaan varastoitu tässä maassa ja viety edelleen Zimbabween jalostamista varten. Tällä tavoin saadut tuotteet tuotiin tämän jälkeen yhteisöön tullitta ETY:n ja AKT-valtioiden välillä tehdyn sopimuksen perusteella.

160 Kokonaisselvityksessä mainitaan myös, että EMOTR suoritti marraskuussa 1987 ja helmi/maaliskuussa 1990 tutkimuksia, joiden perusteella voitiin päätellä, että tällaisia käytäntöjä oli tapahtunut vietäessä näitä tuotteita tietyistä jäsenvaltioista, kuten Saksan liittotasavallasta, ja että kyseisiä valtioita oli vaadittu perimään takaisin aiheettomasti myönnetyt tuet.

161 Komissio esittää Saksan liittotasavallan osalta seuraavaa:

"Palautusvaatimus lähetettiin viejälle vasta 1.7.1991. Vaatimus kuitenkin riitautettiin välittömästi (25.7.1991). Tämän jälkeen asian käsittely ei ole edistynyt, sillä maksun suorittanut elin ei pysty esittämään saksalaisen tutkijan mainitsemia todisteita. Tutkija oli kuitenkin liittänyt nämä tutkimuskertomukseensa, jonka se antoi tiedoksi 5.6.1990.

Komission yksiköt katsovat yllämainittujen toteamusten perusteella, että — — EMOTR ei voi ottaa vastattavakseen aiheettomasti maksettujen summien perimättä jättämistä [asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 2 kohta] — — ."

162 Saksan liittotasavallan hallitus esittää, että Saksan viranomaiset eivät ole jättäneet noudattamatta ainoatakaan sellaista velvollisuutta, kuten asetuksen N:o 729/70 5 artiklasta, luettuna yhdessä 8 artiklan kanssa, johtuvaa velvollisuutta, jonka perusteella ne saattaisivat joutua taloudelliseen vastuuseen asiassa.

163 Saksan liittotasavallan hallitus esittää tältä osin, että Hampurin tullitutkintayksikkö oli 5.7.1990 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut toimivaltaiselle viranomaiselle, eli Hampurin—Jonasin päätullitoimipaikalle, niitä saksalaisia terveystodistuksia koskevista huomioista, jotka löydettiin Zimbabwesta ja jotka koskivat Barfuß-yhtiön Etelä-Afrikkaan viemiä lihamääriä.

164 Toimivaltainen viranomainen vaati 1.7.1991 tehdyllä päätöksellä 518 181,97 DEM:n määräisen vientituen palauttamista.

165 Barfuß-yhtiö teki 25.7.1991 valituksen tästä päätöksestä ja haki samaan aikaan sen toimeenpanon lykkäämistä. Toimivaltainen viranomainen hyväksyi 20.8.1991 tehdyllä päätöksellä lykkäyshakemuksen, koska todisteiden puuttuessa oli olemassa vakavia epäilyksiä takaisinperimispäätöksen lainmukaisuudesta.

166 Valitusmenettelyn osalta toimivaltainen viranomainen päätti ensin lykätä sitä sillä perusteella, että Finanzgericht Hamburg oli 20.12.1991 tekemällään päätöksellä esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön samankaltaisessa asiassa (asia C-72/92, Möllmann-Fleisch), minkä jälkeen se hyväksyi 7.6.1994 tehdyllä päätöksellä Barfuß-yhtiön valituksen, koska ei ollut olemassa seikkoja, jotka olisivat osoittaneet, että tuona aikana Etelä-Afrikkaan viety naudanliha olisi saapunut Zimbabween. Barfuß-yhtiö oli päinvastoin selittänyt, eikä päinvastaista ole pystytty näyttämään toteen, että riidanalaiset tavarat oli selvitetty tullissa ja luovutettu kulutukseen Etelä-Afrikassa.

167 Saksan hallituksen mukaan sillä, että terveystodistukset löydettiin Zimbabwesta, ei ole merkitystä, koska nämä todistukset eivät anna tietoja tavaroiden tosiasiallisesta reitistä. Niiden perusteella voidaan esittää vain vietyjen tuotteiden laatuun liittyviä huomioita. Lisäksi ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että näitä todistuksia on käytetty väärin Afrikan maissa siten, että ne on esitetty muiden lihamäärien kuin niiden osalta, joista ne oli alun perin laadittu.

168 Komissio vastaa, että riidanalainen korjaus tehtiin, koska Saksan viranomaiset olivat aluksi ryhtyneet hyvin epäröiden aiheettomasti maksettujen vientitukien takaisinperimiseen ja koska ne olivat sen jälkeen ilman riittäviä perusteluja luopuneet siitä kokonaan.

169 Komissio korostaa kahta seikkaa takaisinperimisen epäröivän soveltamisen osalta. Ensinnäkin toimivaltainen viranomainen aloitti takaisinperimismenettelyn vuoden viipeellä. Saksan hallitus ei ole esittänyt mitään selitystä tältä osin.

170 Toinen huomattava viive liittyy siihen, että toimivaltainen viranomainen päätti lykätä valitusmenettelyä odottaakseen yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota Finanzgericht Hamburgin esittämästä ennakkoratkaisupyynnöstä asiassa C-27/92, Möllmann-Fleisch, tuomio 31.3.1993 (Kok. 1993, s. I-1701). Tässä ennakkoratkaisupyynnössä esitettiin kysymys siitä, voitiinko katsoa, että todistetta tuonnista johonkin maahan ei ole esitetty, kun on olemassa epäilyksiä tulliselvitystodistuksessa esitetyn tavaran saapumisesta määrämaan markkinoille. Oli tarpeetonta odottaa yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota asiassa, sillä tästä asiasta oli jo olemassa vakiintunut oikeuskäytäntö (asia 125/75, Milch-, Fett- und Eier-Kontor, tuomio 2.6.1976, Kok. 1976, s. 771 ja asia 89/83, Dimex, tuomio 11.7.1984, Kok. 1984, s. 2815).

171 Komissio korostaa 7.6.1994 tehdyn, takaisinperimismenettelyn lopettamista koskevan päätöksen osalta, että päinvastoin kuin mitä Saksan hallitus väittää, Zimbabwesta löytyneet terveystodistukset olivat omiaan herättämään epäilyksiä sen osalta, oliko tavara tuotu sääntöjenmukaisesti määrämaahan, ja siten horjuttamaan Barfuß-yhtiön esittämien tulliselvitystodistusten näyttöarvoa (ks. em. asia Möllmann-Fleisch, tuomion 15 kohta).

172 Komission mukaan takaisinperimismenettelyn lopettamisen todellinen syy oli, kuten 29.4.1994 päivätystä, liittovaltion ministeriön komissiolle osoittamasta kirjeestä ilmenee, että Hauptzollamtille annettuja terveystodistusten alkuperäiskappaleita "ei löydetty päätullitoimipaikassa, ja sen vuoksi todistetta ei ollut".

173 Saksan hallitus vastaa, että takaisinperimismenettely aloitettiin heinäkuussa 1991, koska toimivaltainen viranomainen aluksi epäili menettelyn sääntöjenmukaisuutta, sillä sen hallussa olleet asiakirjat eivät olleet riittäviä sellaisen takaisinperimismenettelyn aloittamiseksi Barfuß-yhtiötä vastaan, joka olisi voinut johtaa jonkinlaiseen tulokseen. Toimivaltaista viranomaista ei voida myöskään arvostella siitä, että se olisi lykännyt valitusmenettelyä edellä mainitussa asiassa Möllmann-Fleisch esitetyn ennakkoratkaisupyynnön vuoksi; komission väite, jonka mukaan tästä kysymyksestä on jo olemassa oikeuskäytäntöä, ei ole paikkansapitävä.

174 Takaisinperimismenettely lopetettiin, koska toimivaltainen viranomainen arvioi, että sen päätös olisi kumottu oikeudenkäynnissä, eikä siksi, että toimivaltaiselle viranomaiselle annettujen terveystodistusten alkuperäiskappaleet olivat kateissa, kuten komissio esittää. Vaikka olikin totta, että alkuperäiskappaleita ei enää ollut, toimivaltaisella viranomaisella oli komission edustajien tekemiä valokopioita.

175 Komissio vastaa, että Saksan hallituksen esittämää takaisinperimisen epäröivään soveltamiseen liittyvää perustelua seuraa johtopäätös, jonka mukaan aiheettomasti maksettujen tukien takaisinperimismenettely on mahdollinen vain, kun ehdottomalla varmuudella on osoitettu, että kyseiset tavarat eivät tosiasiassa ole tulleet määrämaan markkinoille markkinoitaviksi siellä; tämä käsitys ei kuitenkaan komission mukaan vastaa oikeuskäytännössä kehitettyjä periaatteita (ks. em. asiat Milch-, Fett- und Eier-Kontor, Dimex ja Möllmann-Fleisch).

176 Takaisinperimismenettelyn lopettamisen osalta komissio korostaa kannassaan pysyen, että Saksan prosessioikeuden mukaan sellaisilla todistusten valokopioilla, joiden yhdenmukaisuutta alkuperäisten kanssa ei ole todistettu, ei ole näyttöarvoa.

177 Tältä osin on muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltioiden on ensinnäkin noudatettava perustamissopimuksen 5 artiklan yleistä huolellisuusvelvollisuutta, sellaisena kuin se on täsmennettynä asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 1 ja 2 kohdassa yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksen osalta. Tämän velvoitteen mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava sääntöjenvastaisuuksia korjaavat toimenpiteet ripeästi. Perusteettomasti maksettujen tukien takaisinperiminen saattaa tietyn ajan jälkeen olla monimutkaista ja mahdotonta tiettyjen seikkojen vuoksi, kuten toiminnan lopettamisen tai kirjanpitoa koskevien asiakirjojen katoamisen vuoksi (asia C-34/89, Italia v. komissio, tuomio 11.10.1990, Kok. 1990, s. I-3603, 12 kohta).

178 Lisäksi kansalliset viranomaiset eivät voi perustella sen velvoitteensa noudattamatta jättämistä, joka koskee ripeää puuttumista tehtyihin sääntöjenvastaisuuksiin, vetoamalla taloudellisen toimijan vireille panemien hallinnollisten tai oikeudellisten menettelyjen hitauteen (asia C-28/89, Saksa v. komissio, tuomio 21.2.1991, Kok. 1991, s. I-581, 32 kohta).

179 On myös korostettava, että vaikka asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 1 kohdan mukaan kansallisella tasolla vireille pannuissa takaisinperimismenettelyissä noudatetaan kansallisen oikeuden säännöksiä, mukaan luettuina todistustaakkaan liittyviä säännöksiä (ks. tältä osin asia 205/82—215/82, Deutsche Milchkontor ym., tuomio 21.9.1983, Kok. 1983, s. 2633, 36 kohta), on myös selvää, että kansallisten sääntöjen soveltaminen on mahdollista vain siinä määrin kuin se on tarpeen yhteisön oikeuden säännösten täytäntöönpanemiseksi ja siltä osin kuin näiden kansallisten sääntöjen soveltaminen ei heikennä yhteisön oikeuden ulottuvuutta ja tehokkuutta (yhdistetyt asiat 146/81, 192/81 ja 193/81, BayWa ym., tuomio 6.5.1982, Kok. 1982, s. 1503, 29 kohta).

180 Käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole kiistetty, että takaisinperimismenettely aloitettiin vuoden viipeellä, että sitä lykättiin välittömästi ja että se lopetettiin 7.6.1994.

181 Saksan hallituksen mukaan menettelyn aloittamisen myöhästyminen, takaisinperimispäätöksen täytäntöönpanon lykkääminen ja menettelyn lopettaminen johtuivat toimivaltaisen kansallisen viranomaisen harkinnasta, jonka mukaan menettely ei todisteiden puuttuessa voinut tuottaa tulosta. Zimbabwesta löydetyissä terveystodistuksissa ei yhtäältä ollut mitään tietoja tavaroiden tosiasiallisesta kulkureitistä. Toisaalta toimivaltaisella viranomaisella oli hallussaan kyseisiä toimia koskevat kuljetusasiakirjat ja tulliselvitystodistukset, joissa Etelä-Afrikka mainittiin tavaran määrämaaksi tai tulliselvitysmaaksi.

182 Tältä osin on korostettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tullimuodollisuuksien täyttämistä määrämaassa koskeva todiste on vain kumottavissa oleva selvitys vaihtelevan vientituen tavoitteen konkreettisesta toteutumisesta (ks. tältä osin em. asiat Dimex, tuomion 11 kohta ja Möllmann-Fleisch, tuomion 13 kohta). Tulliselvitystodistukseen tavallisesti liittyvä näyttöarvo voidaan sivuuttaa, jos on epäilyksiä siitä, ovatko kyseiset tavarat tosiasiassa tulleet määrämaan markkinoille siellä markkinoitaviksi (em. asia Möllmann-Fleisch, tuomion 15 kohta). Tällaisessa tilanteessa tavaroiden tosiasiallinen saapuminen määrämaan markkinoille voidaan näyttää esittämällä muita yhteisön lainsäädännössä säädettyjä asiakirjoja (ks. tältä osin em. asia Möllmann-Fleisch, tuomion 14 kohta), kuten asiakirja, jossa todistetaan tavaroiden purkaminen määrämaahan.

183 Käsiteltävänä olevassa asiassa Zimbabwesta löydetyt terveystodistukset olivat omiaan herättämään perustellun epäilyksen siitä, olivatko ne Barfuß-yhtiön viemät lihaerät, joita todistukset koskivat, tosiasiassa saapuneet ilmoitetun määrämaan eli Etelä-Afrikan markkinoille. Kyseisen yhtiön tehtävänä oli tämän jälkeen todistaa muiden kuin tulliselvitysasiakirjojen nojalla, että viedyt tavarat oli todella laskettu vapaaseen vaihdantaan niiden ilmoitetussa määrämaassa. Viejäyhtiön oli tällaisen todisteen puuttuessa palautettava jo maksetut tuet.

184 Saksan hallitus ei ole esittänyt mitään perustelua, jolla se olisi pyrkinyt osoittamaan, että Barfuß-yhtiö oli kuljetusasiakirjoja ja tulliselvitystodistuksia lukuun ottamatta esittänyt asiakirjoja, joissa viedyn tavaralastin purkaminen olisi osoitettu siten, että tavaroiden tosiasialliseen määränpäähän liittyvät epäilykset olisivat hälvenneet.

185 Siten on todettava ilman, että on tarpeen ottaa kantaa siihen kysymykseen, johtuiko takaisinperimismenettelyn lopettaminen todellisuudessa Zimbabwesta löydettyjen terveystodistusten alkuperäiskappaleiden katoamisesta, että viive takaisinperimismenettelyn aloittamisessa ja sen kulussa merkitsee sitä, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan.

186 Tämä kanneperuste on siten hylättävä.

187 Kanne on hylättävä kaikkien edellä esitettyjen toteamusten nojalla.

Oikeudenkäyntikulut

188 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Saksan liittotasavaltaa korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, Saksan liittotasavalta on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään.

2) Saksan liittotasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kapteyn Hirsch Ragnemalm

Schintgen Ioannou

Julistettiin Luxemburgissa 21 päivänä tammikuuta 1999.

R. Grass P. J. G. Kapteyn

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja